

**ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА
Економічний факультет
Кафедра обліку і оподаткування**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
на тему

«Облік та аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності
підприємств комунального господарства»

Виконала:

студентка IV курсу, групи ОО-41
Соловко Х. О.

Керівник:

Гнатюк Т. М.

Рецензент: Буртняк І.В.

Івано-Франківськ 2024 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	
1.1. Сутність понять доходи, витрати та фінансові результати в аспекті облікової політики	6
1.2 Підходи до класифікації доходів, витрат та фінансових результатів	20
1.3 Нормативне забезпеченні обліку доходів, витрат та фінансових результатів	
РОЗДІЛ 2. МЕТОДИКА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА	
2.1 Облік доходів на комунальному підприємстві	32
2.2 Облік витрат на комунальному підприємстві	36
2.3 Закриття рахунків обліку доходів і витрат та визначення фінансових результатів комунального підприємства	43
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВІ	
3.1 Аналіз фінансових результатів та оцінка дохідності активів комунального підприємства.	47
3.2 Аналіз витрат комунального підприємства	51
3.3. Факторний аналіз прибутку та рентабельності комунального підприємства	54
ВИСНОВКИ	60
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	63
ДОДАТКИ	69

ВСТУП

Актуальність дослідження. Облік та аналіз доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємств комунального господарства є важливим аспектом управління цими підприємствами, з огляду на їхню ключову роль у забезпеченні життєдіяльності населення та підтримці інфраструктури міст і селищ. У сучасних умовах розвитку економіки України, коли відбувається постійне реформування та модернізація комунального сектора, ефективне управління фінансовими ресурсами набуває особливої значущості. Актуальність даної теми зумовлена необхідністю забезпечення прозорості та підзвітності комунальних підприємств. Це має вирішальне значення для підвищення довіри населення до органів місцевого самоврядування та комунальних служб. Точний та об'єктивний облік доходів і витрат дозволяє уникнути зловживань та нецільового використання коштів.

Правильний облік фінансових результатів дозволяє комунальним підприємствам оперативно реагувати на зміни у зовнішньому середовищі, включаючи коливання цін на ресурси, зміни в законодавстві та вимоги споживачів. Даний аспект сприяє стабільному функціонуванню підприємств, підвищенню їхньої конкурентоспроможності та забезпеченню надання якісних послуг. Аналіз фінансових результатів діяльності комунальних підприємств дозволяє виявляти слабкі місця та шукати шляхи підвищення ефективності їхньої роботи. Наприклад, аналіз витрат може допомогти знайти можливості для зниження собівартості послуг, що є важливим в умовах обмежених фінансових ресурсів.

Таким чином, тема обліку та аналізу доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємств комунального господарства є надзвичайно актуальною, оскільки вона забезпечує основу для прийняття управлінських рішень, спрямованих на підвищення ефективності діяльності цих підприємств та покращення якості наданих послуг. Актуальність проблематики обліку доходів і витрат підтверджується високим рівнем її розгляду в наукових роботах дослідників, як Бенько І. Д., Болюх М. А., Бугаєнко В.Г., Гадзевич О. І.,

Джалова-Фісун О. С., Кубай А. Ю. та інші [2; 3; 4; 8; 11; 23]. З огляду на вищезначені чинники, дослідження обліку та аналізу доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємств комунального господарства є актуальним та необхідним для забезпечення їх сталого розвитку та підвищення ефективності управління.

Об'єктом дослідження постає система обліку доходів, витрат та фінансових результатів комунального підприємства «Івано-Франківськводокотехпром».

Предметом дослідження є методи та інструменти, які використовуються в цій системі для збору, обробки та аналізу фінансової інформації.

Метою дослідження є аналіз та удосконалення методичних підходів до обліку та аналізу доходів, витрат та фінансових результатів діяльності підприємств комунального господарства на прикладі КП «Івано-Франківськводокотехпром».

Відповідно до мети поставлено наступні **завдання**:

- дослідити теоретичні основи обліку доходів, витрат та фінансових результатів комунальних підприємств.
- визначити основні підходи до класифікації доходів, витрат та фінансових результатів.
- проаналізувати нормативне забезпечення обліку доходів, витрат та фінансових результатів комунальних підприємств.
- проаналізувати методику обліку фінансових результатів діяльності КП «Івано-Франківськводокотехпром».
- виконати факторний аналіз прибутку та рентабельності КП «Івано-Франківськводокотехпром».
- виявити проблемні аспекти системи обліку доходів, витрат та фінансових результатів і запропонувати шляхи їх вирішення.

Методи дослідження включають аналіз наукової літератури (для вивчення теоретичних основ обліку доходів, витрат та фінансових результатів, порівняльний аналіз (для порівняння практик управління обліком доходів та

витрат на різних комунальних підприємствах), аналіз фінансової звітності (для вивчення поточного стану доходів, витрат та фінансових результатів підприємства), економічний аналіз(для проведення аналізу доходів, витрат та фінансових результатів діяльності комунального підприємства), факторний аналіз(для виявлення факторів, що впливають на прибуток та рентабельність підприємства).

Практичне значення роботи. Результати аналізу дозволять ідентифікувати основні джерела доходів та визначити області, де можливі резерви для економії та підвищення ефективності використання ресурсів. Рекомендації, розроблені на основі результатів дослідження, можуть бути використані для вдосконалення системи обліку та аналізу фінансових результатів, що допоможе підприємству забезпечити більш точне та своєчасне прийняття управлінських рішень.

Структура роботи. Дипломна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг дипломної роботи складає 75 сторінок. Список використаних джерел нараховує 54 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ ДОХОДІВ ТА ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

1.1. Сутність понять доходи, витрати та фінансові результати в аспекті облікової політики

Підприємство розробляє облікову політику комунальних підприємств відповідно до державних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, податкового законодавства України та інших нормативно-правових актів. Облікова політика підприємств - це «внутрішні управлінські документи, які містять основні правила ведення та організації бухгалтерського обліку та певною мірою впливають на стабільність фінансово-економічного стану суб'єкта господарювання» [5, с. 153].

У разі трансформації бухгалтерського обліку, з переходом України на МСФЗ, особливої актуальності набуває формування облікової політики підприємств та якісна організація їх суб'єктів господарювання. Дослідження проводили Ф. Ф. Бутинець, М. Т. Білуха, П. С. Безруких, Т. В. Барановська, З. В. Гуцайлюк, В. А. Дерій, В. М. Жук, В. Г. Лінник, В. І. Отенко, М. С. Пушкар, А. А. Пилипенко, В. В. Сопко, В. Г. Швець та інші вітчизняні та зарубіжні вчені. Проте практика показує, що питання формування облікової політики для комунальних підприємств залишається невирішеним.

Українська система бухгалтерського обліку почала переходити на МСФЗ, коли уряд ухвалив План реформування системи бухгалтерського обліку із застосуванням міжнародних стандартів. У практиці українських підприємств термін «облікова політика» вперше офіційно введено в 1999 році, коли надруковано Закон України «Бухгалтерський облік та фінансова звітність України» від 16.07.1999 р. № 996-XIV (далі - - укр. № 996 - прийнято Закон XIV), набуття офіційного статусу [41].

Відповідно до статті 1 Закону України термін «облікова політика» визначається як: сукупність принципів, методів і процедур, які

використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [41]. Відповідно до параграфу 5 Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку № 8 (МСБО 8) «Облікова політика, зміни в облікових оцінках і помилки» Термін «облікова політика» стосується конкретних принципів, основи, протоколів, правил і практик, прийнятих суб'єктом господарювання під час підготовки та подання фінансової звітності [2, с. 273]. Як бачите, ці визначення відрізняються.

Облікова політика організації - це «сукупність прийнятих організацією методів бухгалтерського обліку, включаючи попередні спостереження за фактами господарської діяльності, вимірювання витрат, поточне групування та остаточне резюме» [23, с. 71]. Методи бухгалтерського обліку вважаються основними, і без уміння їх застосовувати зацікавлені користувачі бухгалтерської звітності не можуть достовірно оцінити фінансовий стан, грошові потоки або фінансові результати діяльності організації [4, с. 24].

Для різних дослідників та фахівців облікова політика має свої особливості та інтерпретації. Наприклад, за словами Гадзевич О. І., «це не просто засоби обліку, обрані відповідно до умов діяльності, а й методика обліку, яка дозволяє використовувати різні способи відображення подій в господарському житті» [8, с. 68]. В той же час Бабінов О.О. розуміє під обліковою політикою «спосіб ведення облікового процесу» [1, с. 75], тоді як Джалова-Фісун О. С. вказує на «вибір конкретних методик та форм бухгалтерського обліку, з урахуванням специфіки діяльності та правових актів» [11, с. 211].

Введення поняття «облікова політика» у законодавство України свідчить про постійний розвиток та удосконалення системи обліку та звітності. Це поняття визначається як сукупність принципів і методів бухгалтерського обліку, що використовуються для складання фінансової звітності. І важливо підкреслити, що облікова політика не обмежується лише формальними процедурами складання звітності, а включає в себе взаємозв'язок між обліком та політикою, орієнтований на забезпечення ефективного управління та прийняття вірних рішень в господарській діяльності підприємства. Такий підхід актуальний

як у контексті розвитку бізнесу, так і в умовах змінного економічного середовища.

Таблиця 1.1

Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні [16]

Принципи	Характеристика
Повне висвітлення	- «фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки господарських операцій та подій, здатних вплинути на рішення, що приймаються на її основі».
Автономність	- «кожне підприємство розглядається як юридична особа, відокремлена від її власників, у зв'язку з чим особисте майно та зобов'язання власників не повинні відображатися у фінансовій звітності підприємства».
Послідовність	- «постійне (з року в рік) застосування підприємством обраної облікової політики. Зміна облікової політики можлива лише у випадках, передбачених національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку, міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку у державному секторі, і повинна бути обґрунтована та розкрита у фінансовій звітності».
Безперервність	- «оцінка активів та зобов'язань підприємства здійснюється виходячи з припущення, що його діяльність буде тривати далі».
Нарахування	- «доходи і витрати відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент їх виникнення, незалежно від дати надходження або сплати грошових коштів» .
Превалювання сутності над формою	- «операції обліковуються відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми».
Єдиний грошовий вимірник	- «вимірювання та узагальнення всіх господарських операцій підприємства у його фінансовій звітності здійснюються в єдиній грошовій одиниці».

Принципи бухгалтерського обліку - це встановлені законодавством України правила, яких необхідно дотримуватись під час вимірювання, оцінки та

реєстрації господарських операцій та відображення результатів фінансово-господарської діяльності у фінансовій звітності підприємства.

Перелік принципів, які набули чинності з прийняттям Закону України № 2164-VIII, наведено в таблиці 1 [41]. Перелік не містить принципу обачності, принципу історичних (фактичних) витрат, принципу циклічності, які, як ми маємо бачили, стосуються України Основні принципи, закріплені в Законі № 996-XIV, відрізняються, тобто в українському законодавстві

Інші принципи, визначені Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку № 2164-VIII або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку або національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі (стандарти), залежать від застосування підприємством вищезазначених стандартів. Принцип узгодженості облікової політики є основним принципом, оскільки він базується на постійному прийнятті підприємством обраної стабільної облікової політики щороку.

Облікова політика може змінюватися. Процедури внесення змін до облікової політики регулюються положеннями статті 6 «Виправлення помилок та змін у фінансовій звітності» та «Положення про бухгалтерський облік» [13, с. 102] У разі зміни статутних вимог комунального підприємства змінюється облікова політика. відповідно до національних методів бухгалтерського обліку та фінансової звітності Вимоги до органів, які здійснюють нагляд за функціями, змінюються, щоб забезпечити більш достовірне відображення в корпоративному бухгалтерському обліку та фінансових звітах подій або економічних операцій. Слід зазначити, що встановлення облікової політики у відповідь на подію чи операцію, зміст яких може відрізнитися від попередніх подій чи операцій, не вважається зміною в обліковій політиці; подією чи операцією, які раніше не відбувалися.

Зміни в обліковій політиці, які впливають на події або операції попереднього періоду, відображаються в балансі (звіт про фінансовий стан, таблиця 1.1) шляхом попереднього коригування початкового сальдо

нерозподіленого прибутку (код рядка 1420). звітного періоду, по-друге, неодноразово надавати порівняльну інформацію за попередні звітні періоди. Для коригувань нерозподіленого прибутку на початок року, які неможливо достовірно визначити, облікова політика в цьому випадку стосується лише подій або операцій, які відбуваються після зміни облікової політики. Якщо зміни в обліковій політиці та зміни в облікових оцінках неможливо відрізнити, вони будуть розглядатися та відображатися як зміни в облікових оцінках.

Облікова політика може бути змінена при необхідності, але тільки на початку нового звітного періоду. У разі зміни облікової політики в примітках до річної фінансової звітності необхідно розкрити причину та суть зміни, а також пояснити суму коригування нерозподіленого прибутку на початок періоду, або неможливо надати надійне визначення.

Тому комунальні підприємства самостійно формують облікову політику, обирають форму обліку, методи і порядок реєстрації та зведення інформації, дотримуються єдиних принципів ведення реєстрів бухгалтерського обліку, враховують особливості господарської діяльності та технології обробки облікових даних, формують економічні умови. операції Внутрішні системи та форми обліку, звітності та контролю, затвердження правил документообігу, додаткових систем обліку, аналіз реєстрів бухгалтерського обліку та технології обробки облікової інформації тощо.

У процесі формування та розроблення облікової політики важливо враховувати, що відповідно до пункту 2 статті 8 Закону України № 996-XIV «Організація та ведення бухгалтерського обліку», питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві є відповідальністю його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи). Тобто, за організацію бухгалтерського обліку та формування облікової політики відповідають власник (власники) або керівник підприємства.

Підприємство має можливість самостійно вибрати одну з таких форм (рис.1.1.):

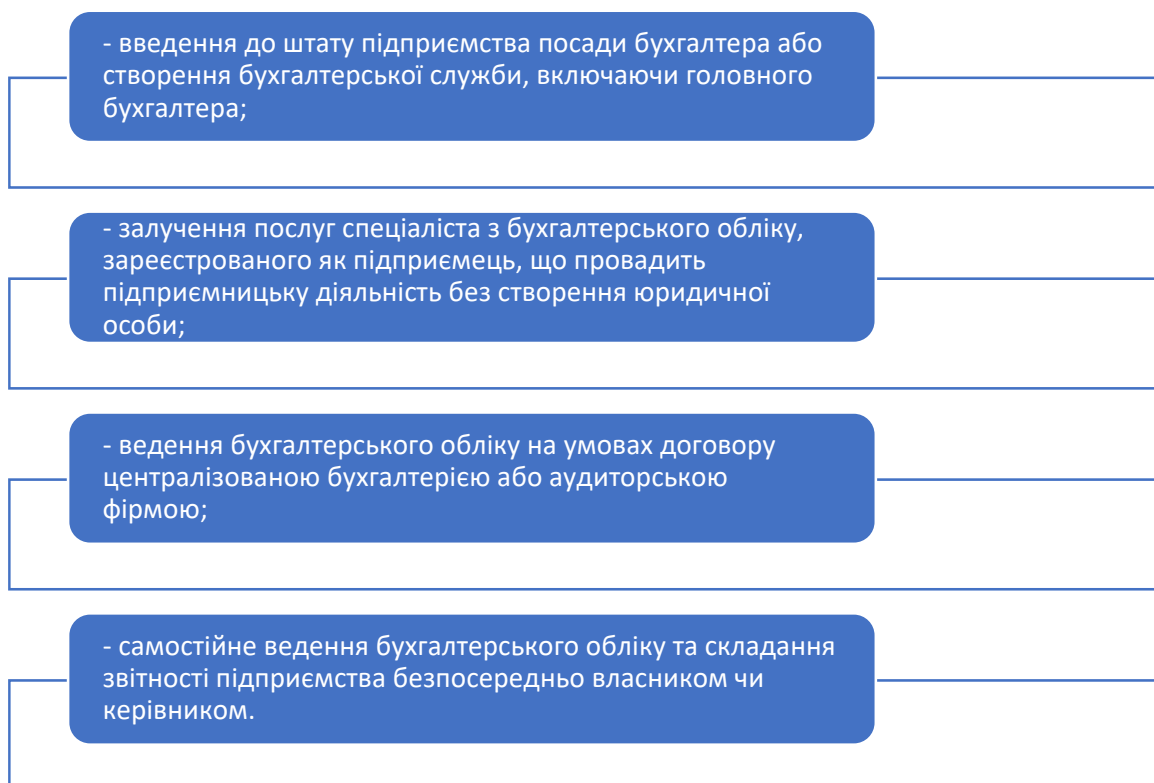

Рис.1.1. Форми ведення бухгалтерського обліку.

Принципи, методи та процедури, які застосовуються підприємством для бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності, утворюють складові облікової політики. Під час створення документу, який визначає облікову політику підприємства, включаються елементи, що впливають на фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Елементи облікової політики комунальних підприємств

Елементи облікової політики	Нормативно-законодавче регулювання
1	2
1. Вибір форми організації ведення бухгалтерського обліку	Регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», розділ III, ст. 8, п. 4 [41]
2. Вибір форми бухгалтерського обліку	Регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», розділ III, ст. 8, п. 5 [41]
3. Відповідальність керівника підприємства. Обов'язки головного бухгалтера	Регулюється Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», розділ III, ст. 8, п. 6; п. 7[41]
4. Технологія обробки облікової	Регулюється Законом України «Про

інформації, затвердження правил документообігу	бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», розділ III, ст. 8, п. 5, абз. 4 [41]
5. Тривалість операційного циклу	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [43]
6. Критерій суттєвості інформації про господарські операції, події та статті фінансової звітності	Лист Міністерства фінансів України «Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності» № 04230-04-108, п. 6 [43]
7. Визнання, облік та оцінка основних засобів для цілей бухгалтерського обліку. Класифікація основних засобів за групами	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», п. 5, пп. 5.1 і пп. 5.2 [42]
8. Строки корисного використання	П(С)БО 7 «Основні засоби», п. 7 - 14 [42]
9. Методи нарахування амортизації основних Засобів	П(С)БО 7 «Основні засоби», п. 26 [42]
10. Порядок переоцінки основних засобів	П(С)БО 7 «Основні засоби», п. 16 - 21 [42]
11. Порядок обліку витрат на ремонт основних засобів	П(С)БО 7 «Основні засоби», п. 14 - 15 [42]
12. Вибуття основних засобів	П(С)БО 7 «Основні засоби», п. 33 - 35 [42]
13. Визначення вартісного критерію для основних засобів у податковому обліку	Податковий кодекс України № 2755-VI, ст. 14, п. 14.1, пп. 14.1.138 [40]
14. Класифікація груп основних засобів та інших необоротних активів і мінімально доступні строки їх амортизації	Податковий кодекс України № 2755-VI ст. 145, п. 145.1 [40]
15. Визнання, облік і оцінка малоцінних необоротних матеріальних активів	П(С)БО 7 «Основні засоби», п. 5, пп. 5.2.2 [40]
16. Визначено вартісний критерій для малоцінних необоротних матеріальних активів	Податковий кодекс України № 2755-VI, ст. 138, п. 138.3, пп. 138.3.3 [40]
17. Методи нарахування амортизації малоцінних необоротних матеріальних активів	П(С)БО 7 «Основні засоби», п. 27 [42]
18. Визнання і оцінка	П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», п. 6 - 18

нематеріальних активів	[42]
19. Методи нарахування амортизації нематеріальних активів	П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», п. 25 - 30 [42]
20. Переоцінка нематеріальних активів	П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», п. 19 - 24 [42]
21. Термін корисного використання нематеріальних активів	П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», п. 31 [42]
22. Вибуття нематеріальних активів	П(С)БО 8 «Нематеріальні активи», п. 34 - 35 [42]
23. Первісна оцінка фінансових інвестицій	П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції», п. 4 - п. 7 [42]
24. Оцінка фінансових інвестицій на дату Балансу	П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції», п. 8 - 15 [42]
25. Визнання та первісна оцінка запасів	П(С)БО 9 «Запаси», п. 5 - 9 [42]
26. Методи списання запасів під час вибуття	П(С)БО 9 «Запаси», п. 16 - 21 [42]
27. Порядок оцінки запасів на дату балансу	П(С)БО 9 «Запаси», п. 24 - 28 [42]
28. Визнання та оцінка дебіторської Заборгованості	П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» п. 5 - 7 [42]
29. Визначення резерву сумнівних боргів	П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» п. 8 - 12 [[42]
30. Визнання та оцінка зобов'язань	П(С)БО 11 «Зобов'язання», п. 5 - 13 [42]
31. Визнання та класифікація доходу	П(С)БО 15 «Дохід», п. 5 - 20 [42]
32. Визнання витрат	П(С)БО 16 «Витрати», п. 5 - 9 [42]
33. Калькулювання собівартості	П(С)БО 16 «Витрати», п. 10 - 11 [42]
34. Групування витрат	П(С)БО 16 «Витрати», п. 12- 30 [42]

Наказ про облікову політику розробляється з урахуванням різноманітних аспектів, які відображаються у вищезазначених елементах. Облікова політика включає в себе різні методичні прийоми, способи та процедури, які обираються з урахуванням специфіки діяльності комунальних підприємств. Усі ці елементи облікової політики мають бути чітко визначені у розпорядчому документі суб'єкта господарювання, який виступає у вигляді

наказу про облікову політику підприємства. Крім того, вони представлені для цілей бухгалтерського та податкового обліку. Кожен з цих елементів формування облікової політики встановлюється та конкретизується самим комунальним підприємством відповідно до нормативно-правових актів України, таких як Закони України, Податковий кодекс України, національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, методичні рекомендації та інші нормативні акти з бухгалтерського обліку.

При формуванні облікової політики підприємство, як правило, обирає лише один варіант з кількох, що наведені у відповідних нормативно-правових актах. У випадку, коли чинними нормативно-правовими актами не визначено порядок ведення обліку щодо певного об'єкта, підприємство самостійно встановлює його, керуючись чинними національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Під час складання наказу про облікову політику про підприємство зазначаються такі відомості, як дата державної реєстрації, внесення до Єдиного державного реєстру підприємств і організацій, організаційно-правова форма господарювання підприємства, форма власності підприємства, вид економічної діяльності відповідно до галузі, система оподаткування, кваліфікація працівників[20]. Розпорядчий документ про облікову політику може вважатися основним на протязі діяльності комунального підприємства, і за потреби до нього можуть вноситися зміни. Облікова політика підприємства, враховуючи внесені зміни, зазначається у примітках до річної фінансової звітності у формі опису або як прикладена до фінансової звітності копія розпорядчого документа.

Облікова політика підприємства є ключовим документом, який визначає правила ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Цей документ, сформований і документально оформлений відповідно до наказу, повинен містити ряд обов'язкових розділів (рис.1.2.):

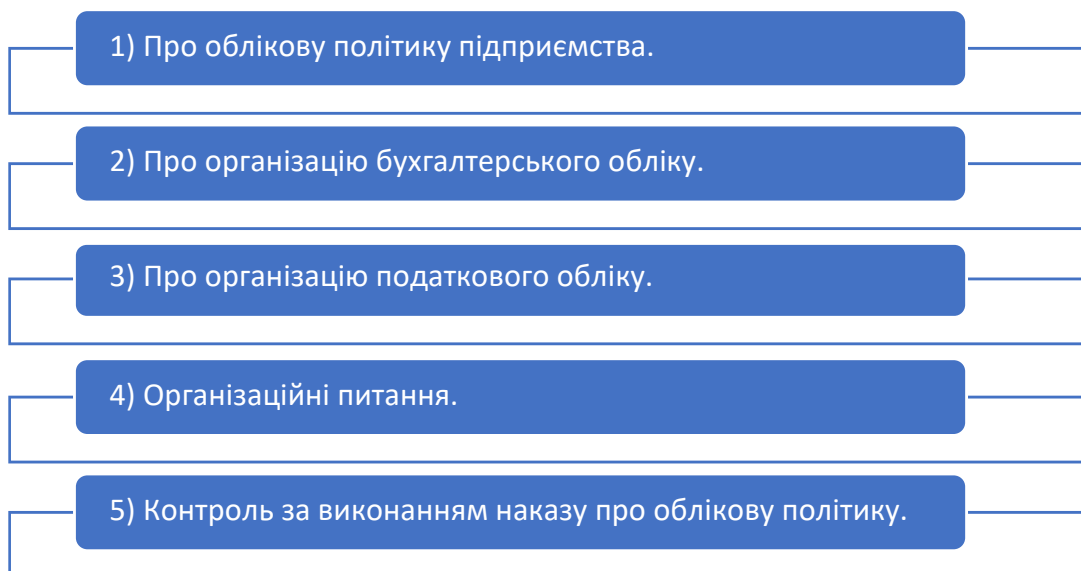

Рис.1.2. Аспекти облікової політики підприємства [21].

Згідно із чинним законодавством України, суб'єкти господарювання мають право самостійно формувати свою облікову політику, оскільки єдиного затвердженого шаблону наказу про неї не існує. До наказу про облікову політику комунальних підприємств рекомендується додавати додаткові відомості, такі як:

- Перелік посадових осіб, відповідальних за складання та підписання звітності підприємства.
- Робочий план рахунків, який повинен відповідати встановленим стандартам та включати синтетичні та аналітичні рахунки.
- Графік документообігу та перелік необхідних бухгалтерських документів.

Наказ про облікову політику є важливим внутрішнім документом підприємства, який визначає основні принципи бухгалтерського обліку та організацію складання фінансової звітності. Його затверджує керівник (власник) підприємства. Доцільно враховувати, що якісна облікова політика є ключовим елементом управління фінансово-економічною діяльністю підприємства та допомагає уникнути помилок. Щоб поліпшити якість формування облікової політики, можна реалізувати такі заходи(рис.1.3.):

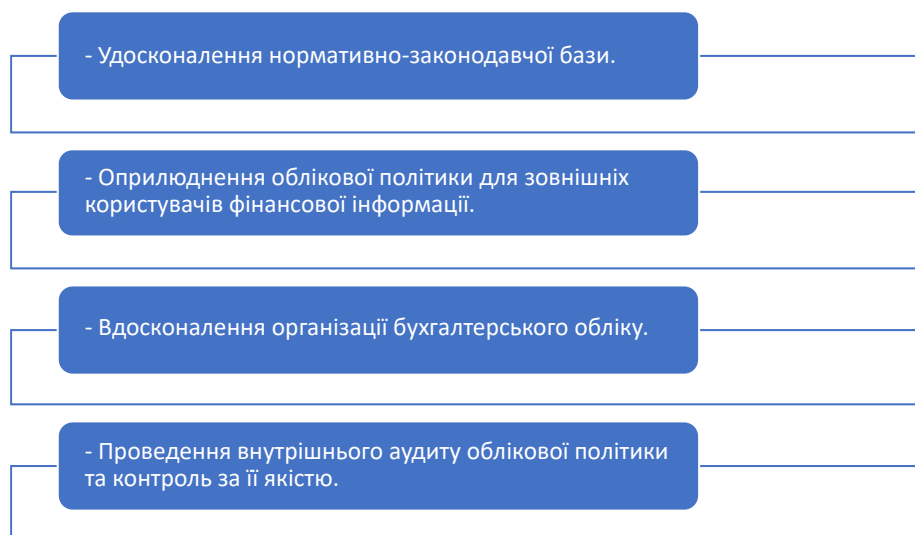

Рис.1.3. Заходи для покращення формування облікової політики [21].

Важливо відзначити, що поняття «облікова політика» набуло нового розуміння в світлі змін у законодавстві, зокрема, в Законі України про бухгалтерський облік та фінансову звітність. Тепер воно охоплює не лише методи та процедури бухгалтерського обліку, а й принципи, які покладені в основу цього процесу. Необхідність наявності наказу про облікову політику виявляється в його ролі як внутрішнього регулюючого документа, що створює основи для систематичного та системного ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

Також важливо зазначити, що формування облікової політики не є простим завданням. Воно вимагає ретельного аналізу внутрішніх та зовнішніх факторів, які впливають на діяльність підприємства, а також врахування вимог законодавства та міжнародних стандартів обліку. Крім того, варто звернути увагу на те, що ефективна облікова політика є важливим елементом стратегічного управління підприємством. Вона сприяє підвищенню його фінансової стійкості, впевненості стейкхолдерів у достовірності звітності та прийняттю обґрунтованих управлінських рішень.

Отже, облікова політика є не лише набором процедур та правил, а й стратегічним інструментом управління, який визначає фінансовий успіх та конкурентоспроможність підприємства в умовах сучасного бізнес-середовища.

Доходи, витрати та фінансові результати є ключовими категоріями фінансового обліку та аналізу, що характеризують економічну діяльність підприємств і відображають їх фінансовий стан та ефективність господарювання.

Доходи, витрати та фінансові результати є ключовими категоріями в бухгалтерському обліку, що відображають фінансову діяльність підприємства. Розуміння їх сутності та правильне відображення у фінансовій звітності є основою для прийняття обґрунтованих управлінських рішень та забезпечення прозорості діяльності підприємства. Облікова політика підприємства відіграє важливу роль у формуванні та відображенні доходів, витрат та фінансових результатів. Вона визначає принципи, методи і процедури, які використовуються для складання фінансової звітності. Правильний вибір облікової політики забезпечує достовірність, повноту та своєчасність фінансової інформації, що є критично важливим для користувачів фінансових звітів, включаючи інвесторів, кредиторів та органи державного управління.

Аналіз фінансових результатів у економічній та обліковій літературі демонструє, що фінансовий результат є категорією, яка відображає результативність господарської діяльності через показники прибутку або збитку. Однак ми вважаємо недоцільним і некоректним прирівнювати прибуток і збиток до доходів і витрат підприємства для цілей бухгалтерського обліку. Це свідчить про недоліки існуючих визначень. Висновок полягає в тому, що ці недоліки виникають через різні фактори, зокрема наявність різних підходів до розуміння поняття (економічного, фінансового, облікового тощо), а також через те, що кожен дослідник аналізує фінансові результати в контексті конкретної галузі економіки або завдання бухгалтерського обліку.

Наприклад, у трактуванні категорій «прибуток» і «збиток» Н.В. Прохар виділяє кількісні та якісні аспекти [44, с. 342]. О.В. Гринавцева в своїх наукових дослідженнях вдосконалила поняття «фінансовий результат» відповідно до стандартів бухгалтерського обліку [10, с. 12]. Д.Є. Свідерський звертає увагу на уточнення поняття фінансових результатів господарської діяльності як економічної категорії [47, с. 137].

Крім того, як показують дослідження, науковці розглядають фінансовий результат підприємств у різних галузях. С.Л. Червінська визначає суть економічної категорії «фінансовий результат аграрного підприємства» як різницю між майновим станом підприємства на кінець і початок звітного періоду, що найбільш точно відображає цю категорію [46, с. 15].

Доходи підприємства відображають сукупність економічних вигод, отриманих або які очікуються до отримання в результаті основної діяльності підприємства протягом певного періоду. Доходи включають надходження від продажу товарів, робіт та послуг, доходи від інвестиційної діяльності, відсотки за наданими кредитами та інші види доходів. Важливо зазначити, що доходи визнаються у фінансовій звітності за принципом нарахування, тобто в момент їх виникнення, незалежно від часу фактичного отримання грошових коштів.

Витрати підприємства представляють собою зменшення економічних вигод у вигляді відтоку або зменшення активів чи збільшення зобов'язань, які виникають у процесі основної діяльності підприємства з метою отримання доходів. Витрати поділяються на прямі та непрямі, постійні та змінні, операційні, фінансові та інвестиційні. Вони визнаються у фінансовій звітності також за принципом нарахування, тобто в періоді, коли вони виникають, а не в момент сплати грошових коштів.

Фінансові результати підприємства є підсумковою характеристикою його фінансової діяльності за певний період і визначаються як різниця між сукупними доходами та сукупними витратами. Позитивний фінансовий результат характеризується прибутком, що свідчить про ефективне ведення господарської діяльності, тоді як негативний фінансовий результат свідчить про збитки. Аналіз фінансових результатів дозволяє оцінити рентабельність підприємства, ефективність використання ресурсів та здатність генерувати економічні вигоди у майбутньому.

Сучасна підприємницька діяльність господарюючих суб'єктів спрямована на отримання прибутку. Саме можливість його отримання та наявність стимулюють підприємців входити в певну сферу діяльності, а за

відсутності прибутку або навіть при загрозі його відсутності - залишати відповідний ринковий сегмент. З розвитком економічної теорії поняття прибутку еволюціонувало, як і методологічні підходи до його визначення.

Прибуток є важливою категорією, яка акумулює навколо себе численні різні підходи до його визначення, що, в свою чергу, породжує дискусії щодо його сутності. Відповідно до НП(С)БО 1, «прибуток – це сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати, а збитки – це перевищення суми витрат над сумою доходів, для отримання яких ці витрати були здійснені» [28, с. 57].

Згідно з Податковим кодексом України, прибуток визначається як «сума валових доходів, скоригована відповідним чином для цілей оподаткування» [40]. Отже, прибуток як об'єкт оподаткування є умовною величиною, що визначає співвідношення між доходами і витратами за певний період та розраховується за даними спеціального податкового обліку. У цьому сенсі прибуток є показником, який характеризує ефективність господарювання, здатність підприємства відраховувати кошти до бюджету та продовжувати свою господарську діяльність.

Для цілей бухгалтерського обліку прибуток розуміють як чистий дохід, що залишається у підприємства після покриття всіх витрат, пов'язаних з виробництвом, реалізацією продукції та іншими видами діяльності. Сучасні підходи до визначення сутності категорії «прибуток» здебільшого стосуються його розгляду як частини доходу від реалізації продукції, форми прояву вартості додаткового продукту, який зі сфери виробництва переходить у сферу обміну, де і реалізується.

1.2 Підходи до класифікації доходів, витрат та фінансових результатів

Бухгалтерський облік витрат підприємства та методичні засади їх розкриття у фінансовій звітності визначаються Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку (П(С)БО) 16 «Витрати». Витрати - це «зменшення власного капіталу внаслідок зменшення економічних вигод у результаті вибуття

активу або збільшення зобов'язань (за винятком зменшення капіталу внаслідок вилучення або розподілу від власників)» [42]. Методологічною засадою формування в бухгалтерському обліку інформації про доходи від звичайної діяльності підприємства та її розкриття у фінансовій звітності визначено П(С)БО 15 «Дохід».

Дохід - «збільшення економічних вигод у вигляді надходження активів або зменшення зобов'язань, що призводить до збільшення власного капіталу компанії (за винятком збільшення капіталу за рахунок внеску власника в капітал)» [29, с. 101]. Економічні вигоди розуміють як потенційну можливість для компанії отримати грошові кошти від використання активу.

Доходи та витрати відображаються в бухгалтерському обліку та включаються до фінансової звітності відповідно до принципів обліку за нарахуванням та відповідності доходів і витрат [9, с. 177]. Принцип відповідності передбачає, що обов'язковою умовою для отримання підприємством доходу є витрати, які здійснює підприємство для отримання доходу. Цей принцип забезпечує визначення фінансових результатів (доходів) за звітний період одночасно з витратами, понесеними для отримання цих доходів. Витрати, безпосередньо не пов'язані з певними доходами, відображаються в тому періоді, в якому вони були понесені. Відповідне співвідношення між доходами та витратами у звіті про фінансові результати показано в таблиці.

У бухгалтерському обліку та фінансовій звітності доходи та витрати відображаються в момент їх виникнення незалежно від дати надходження або виплати коштів. Отримані аванси (аванси) не визнаються доходом, а видані аванси не визнаються витратами, оскільки вони не призводять до зміни власного капіталу компанії. Вимоги П(С)БО 15 «Дохід» встановлюють принципи формування інформації про прибуток підприємства в бухгалтерському обліку. П(С)БО 15 не поширюється на доходи, пов'язані з: продажем цінних паперів; договорами про надання послуг у сфері будівництва; зміни вартості інших оборотних активів;

Таблиця 1.3

Відповідність доходів і витрат у Звіті про фінансові результати [12]

Статті доходів	Статті витрат
Дохід від реалізації	Собівартість реалізованих:
- Готової продукції	- Готової продукції
- Товарів	- Товарів
- Робіт і послуг	- Робіт і послуг
Адміністративні витрати	
Витрати на збут	
Інші операційні доходи	Інші операційні витрати
- Від реалізації іноземної валюти	- Собівартість реалізованої іноземної валюти
- Від реалізації інших оборотних активів (крім фінансових інвестицій)	- Собівартість реалізованих виробничих запасів
- Від операційної оренди активів	- Витрати на операційну оренду активів
- Від операційних курсових різниць	- Втрати від операційної курсової різниці
- Отримані пені, штрафи, неустойки	- Визнані пені, штрафи, неустойки
- Від компенсації списаних раніше активів	- Втрати від знецінення запасів
- Від списання кредиторської заборгованості	- Нестача і втрати від псування цінностей
Дохід від участі в капіталі	Втрати від участі в капіталі
- Від інвестицій у підприємства	- Від інвестицій у підприємства
- Асоційовані	- Асоційовані
- Спільні	- Спільні
- Дочірні	- Дочірні
Інші фінансові доходи	Фінансові витрати
- Дивіденди одержані	- Відсотки за кредит
- Відсотки одержані	- Інші фінансові витрати
- Інші доходи від фінансових операцій	

Надання послуг зазвичай передбачає виконання бізнесом завдань, визначених у договорі, протягом узгодженого періоду часу. Послуги можуть надаватися на один або кілька періодів. Якщо інші сторони використовують

активи компанії, дохід генерується в таких формах: відсотки - комісії, що сплачуються готівкою, їх еквівалентами або сумами, які належать компанії, - комісія, сплачена за використання нематеріальних активів компанії, таких як: патенти, торгові марки, авторські права, програмні продукти тощо; дивіденди - частина чистого прибутку, що розподіляється між учасниками пропорційно капіталу компаній-учасників [15, с. 89]. Якщо принаймні одна умова визнання активу не виконується, актив не буде визнано, а витрати на придбання активу будуть компенсовані іншими операційними витратами поточного періоду. Списані активи обліковуються на позабалансовому рахунку «07 «Списання активів».

У міру зменшення активів будуть здійснюватися такі витрати: списання матеріалів, використаних для виробництва продукції, ремонту основних засобів, адміністративного призначення; амортизація списання непридатних для використання основних засобів, нематеріальних активів, збитків від зносу запасів (сировини, матеріалів, готової продукції, товарів); належні або сплачені штрафи та пеня включають: заробітну плату працівників, які перебувають у трудових відносинах з підприємством; рахунки, плата за зв'язок, рекламні послуги сторонніх організацій Відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» до складу витрат входять також інвентаризація, списання товарно-матеріальних цінностей або необоротних активів, визнаних активами, штрафи, витрати на заохочення, соціальний і промисловий розвиток, нарахування податків, особливо податок на прибуток [6, с. 91], приріст капіталу за рахунок внесків корпоративних учасників); дохід, який не може бути достовірно оцінений, не буде відображено у звіті відповідно до одного з основних принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності. обачності, яка стверджує, що витрати за всіма елементами (активи, зобов'язання тощо) повинні бути відображені у фінансових звітах.)

Сума доходу, отриманого від економічної операції, зазвичай визначається угодою між підприємством і покупцем або користувачем активу. Він оцінюється як справедлива вартість отриманої винагороди або компенсації, що підлягає

отриманню, мінус будь-які торговельні знижки, надані суб'єктом господарювання. Якщо отримання готівки (або її еквівалента) затримується, справедлива вартість компенсації може бути меншою, ніж умовна сума готівки, отриманої або має бути отримана. Різниця між справедливою вартістю продукції (товарів, робіт, послуг та інших активів) та умовною сумою грошових коштів або їх еквівалентом визнається доходом у вигляді відсотків. Для узагальнення облікової інформації в бухгалтерському обліку щодо реалізації готової продукції (товарів, робіт, послуг), виручки від страхової діяльності та суми знижок, наданих покупцям, а також інших витрат, що вираховуються з бухгалтерського обліку, передбачено рахунок 70 «Дохід від реалізації». дохід.

Для визначення чистого доходу (доходу, що належить підприємству) за дебетом рахунку 70 «Дохід від реалізації» необхідно відобразити не тільки суму непрямих податків, які необхідно сплатити з доходу (податок на споживання, надбавки до вартості), та інші збори, передбачені чинним законодавством), а також суми, отримані компанією на користь принципала. За дебетом рахунку 70 «Дохід від реалізації» також відображаються сума знижок, наданих після продажу, вартість поверненої покупцем продукції тощо. Сума інших доходів, отриманих від господарської діяльності підприємства, відображається на рахунку 71 «Інші операційні доходи» відповідного субрахунку [17, с. 190].

Рахунок 72 «Дохід від участі в капіталі» використовується для узагальнення інформації про інвестиційні доходи від асоційованих, дочірніх або спільних підприємств, і ці доходи обліковуються за методом участі в капіталі. Включаються наступні субрахунки: Доходи, отримані від фінансової діяльності підприємства (дивіденди, відсотки та інші доходи від фінансових інвестицій (крім доходів, що обліковуються через участь в акціях)) відображаються в бухгалтерському обліку цього рахунку за статтею 73 «Інші фінансові доходи».

Рахунок 74 «Інші доходи» використовується для узагальнення інформації про доходи, отримані від повсякденної діяльності, але не має відношення до господарської діяльності підприємства. Для відображення доходів використовується рахунок 75 «Одноразові доходи». Склад доходів відповідної

групи визначається П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати»: Дохід (дохід) від реалізації готової продукції (товарів, проектів, послуг); (Дохід від реалізації іноземної валюти, не - оборотні активи); доходи від операційної оренди та доходи від акцій (доходи від інвестицій в асоційовані компанії, дочірні підприємства та спільні підприємства); метод власного капіталу); інші доходи (продаж фінансових інвестицій, доходи від нематеріальних активів і майнових комплексів, неопераційні курсові різниці), інші доходи, що виникають від звичайної діяльності, але не пов'язані з операційною орендою; надзвичайні доходи (для компенсації надзвичайних подій (стихійні лиха, пожежі, техногенні аварії та катастрофи) [42; 22, с. 48].

Доходи, отримані у вигляді збитків, згідно з П(С)БО 16 «Витрати» поділяються на виробничі (собівартість продукції (робіт, послуги) як прямі витрати (матеріали, витрати на оплату праці тощо) та загальновиробничі (непрямі витрати) витрати) частина собівартості), операційні (адміністративні витрати (загальногосподарські витрати протягом звітного періоду)) та інші витрати діяльності (фінансові витрати), витрати на утримання акцій, одноразові витрати, інші витрати).

Стандарти визнання витрат передбачають, що:

- витрати відображаються в бухгалтерському обліку одночасно зі зменшенням активів або збільшенням зобов'язань. зменшення власного капіталу підприємства внаслідок зменшення активів або збільшення зобов'язань (крім зменшення капіталу внаслідок виходу або розподілу власником) визнається витратами звітного періоду за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені;

- витрати, які вони генерують, визнаються витратами за певний період;

- витрати, які не пов'язані з поточним доходом, включаються у витрати звітного періоду періодів, шляхом систематичного розподілу його вартості у відповідних звітних періодах (наприклад, визнати витрати у вигляді амортизації) [20, с. 137].

Таким чином, не визнаються витратами і не включаються у звіт про фінансові результати: платежі за договорами доручення, агентськими договорами та іншими подібними договорами на користь принципала, принципала тощо; погашення отриманих кредитів, зменшення інших активів або збільшення зобов'язань, які не відповідають невід'ємним характеристикам витрат, відображених як зменшення власного капіталу згідно з Положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку (П(С)БО).

1.3 Нормативне забезпеченні обліку доходів, витрат та фінансових результатів

Нормативно-правове забезпечення бухгалтерського обліку - сукупність нормативних положень, вищих державних органів (законодавчих, виконавчих і представницьких), Міністерства фінансів України, інших міністерств і установ, правових актів будь-якого підприємства. У сучасному бізнесі системи обліку доходів і витрат неможливо повноцінно впровадити без відповідного нормативно-правового забезпечення. Ця позиція була розроблена протягом останніх двох десятиліть і постійно змінюється. До рушійних сил змін належать економічні, політичні, соціальні та інші фактори. У таблиці 1.4 подано огляд нормативно-правової бази та нормативних документів з питань обліку, аналізу та контролю [24].

Бухгалтерський облік ведеться відповідно до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність». Закон закладає правові основи регулювання та організації бухгалтерського обліку та фінансової звітності в Україні. Дія цього Закону поширюється на всіх юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, а також на суб'єктів господарювання, які відповідно до цього Закону уповноважені вести спрощений облік доходів і витрат, вести бухгалтерський облік і подавати фінансову звітність відповідно до закону. з законом.

Таблиця 1.4

Нормативні документи з обліку, аналізу та контролю доходів

Документ	Короткий зміст	Використання в контрольно-ревізійному процесі
1	2	3
Податковий кодекс України редакція від 13.08.2020	Містить перелік податків та зборів, їх платники	Перевірка правильності обчислення доходів та витрат у грошовій, матеріальній та нематеріальній формах
Господарський кодекс України Затверджений постановою ВРУ від 16.01. 2003 р. № 436-4	«Встановлює правові основи господарської діяльності відповідно до сільськогосподарських підприємств»	Забезпечення зростання ефективності підприємства та соціальну активність
Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні. Закон України прийнятий ВРУ від 26.01.1993 №12939-12	«Фінансовий контроль проводиться враховуючи правові та організаційні засади здійснення, порядок здійснення податкового контролю та відповідальність за недотримання законодавства»	Організація проведення фінансового контролю, який є необхідним на даний час
Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України прийнятий ВРУ від 16.07.99 р. №996-14	«Демонструє основні принципи, організацію бухгалтерського обліку та фінансової звітності, перелік затверджених документів бухгалтерського обліку»	Встановлює чи відповідає господарська діяльність чинному законодавству
Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» від 29.11. 1999 р. №290	«Відображення методології формування доходів та їх відображення в бухгалтерському обліку та складання на їх основі фінансової звітності»	Створення засад для організації обліку доходів підприємства

Відповідно до цього закону бухгалтерський облік дотримується таких принципів: обачність, охоплення, автономність, послідовність, безперервність, нарахування та відповідність доходів і витрат, перевага змісту над формою, історична (фактична) собівартість, єдина валюта тощо. Варто зазначити, що В.М. Метелиця зазначає, що в Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» існує багато неузгодженостей [32, с. 194].

За їхніми словами, закон не дає відповіді, що таке національне регулювання бухгалтерського обліку, які елементи входять до загальнодержавної системи, який між ними взаємозв'язок, яка їхня підпорядкованість. Тому нестабільність

питання відповідальності за розробку та впровадження методичного забезпечення в практику бухгалтерського обліку полягає у відсутності єдиної методики регулювання питань бухгалтерського обліку в галузях.

Регуляторні дії щодо обліку витрат і доходів підприємства можна розділити на такі рівні (рис. 1.4.):

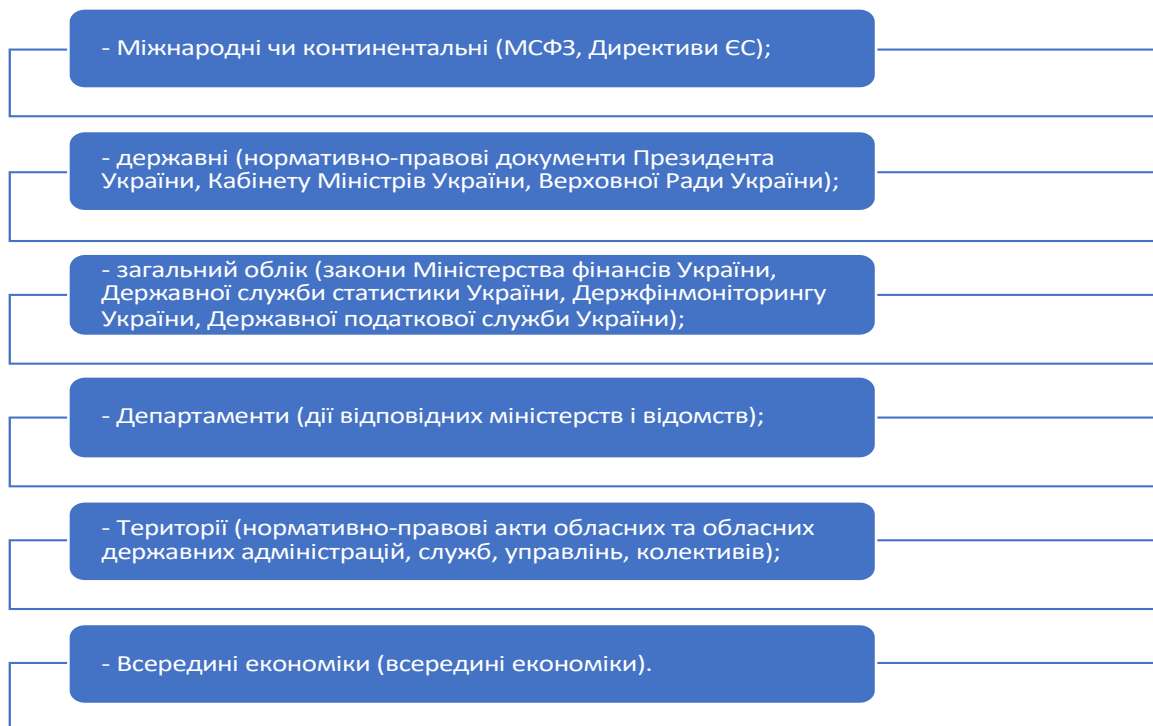

Рис.1.4. Рівні дій щодо обліку витрат і доходів [18].

«Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій», затверджена наказом Міністерства фінансів України 31.11.99. № 291 [27] визначено мету та систему бухгалтерського обліку з метою узагальнення шляхом подвійного обліку інформації про стан і рух активів, капіталу, зобов'язань, факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та ін. На окремому балансі перебувають юридичні особи (крім банків і бюджетних установ) незалежно від форми власності, організаційно-правової форми і виду діяльності, а також філії, відділення та інші відокремлені організаційні підрозділи (далі - підприємства). аркуші . Позабалансовий облік ведеться за простою системою (не використовує подвійну бухгалтерію).

План рахунків - «перелік рахунків і схем обліку в бухгалтерському обліку та групування фактів фінансово-господарської діяльності (табелі рахунків відповідності)» [24]. Він містить коди (номера) і назви зведених рахунків (рахунки першого рівня) і субрахунків (рахунки другого рівня) в десятковій системі числення. План рахунків включає 7 «Доходи та фінансові результати», які узагальнюють інформацію про доходи від операцій компанії, інвестиційної та фінансової діяльності та надзвичайних подій.

Відповідно до НП(С)БО 1 у розрізі доходів фінансова звітність підприємства складається за принципами нарахування та принципом відповідності доходів і витрат, на підставі чого визначаються фінансові результати під час звітного періоду, а також необхідно скласти фінансову звітність підприємства. Суб'єкт господарювання повинен порівняти доходи за звітний період з витратами, понесеними за рахунок цих доходів. При цьому доходи і витрати відображаються в обліку і звітності по мірі їх виникнення, незалежно від термінів надходження і сплати; обачність, тобто метод оцінки, який використовується в бухгалтерському обліку, повинен запобігати заниженню оцінки зобов'язань і витрат підприємства і завищенню активів і доходів компанії [25, с. 25-26].

Витрати визнаються витратами певного періоду, коли визнається дохід. Витрати, безпосередньо не пов'язані з доходом періоду, відображаються у складі витрат, понесених у звітному періоді згідно з П(С)БО 16. Відповідно до П(С)БО 17 «Податок на прибуток» податок на прибуток - це загальна сума податку на прибуток, включаючи поточний податок на прибуток, включаючи відстрочені зобов'язання з податку на прибуток та відстрочені активи з податку на прибуток.

Податок на товари і послуги (20%) утримується після отримання виручки від продажу продукції. Розрахувати витрати (матеріальні витрати, заробітна плата, витрати на збут, адміністративні витрати тощо). Відніміть витрати від доходу без ПДВ і помножте різницю на відсоток податку на прибуток. Отже, сума податку на прибуток визначається за нормативом.

Основним нормативним документом, що регулює бухгалтерський облік в Україні, є Кодекс (стандарт) бухгалтерського обліку. Методичні основи формування інформації про доходи від повсякденної діяльності суб'єкта господарювання у фінансовому обліку та її розкриття у фінансовій звітності визначено П(С)БО 15 «Дохід». Положення розкриває методологічні правила визнання, класифікації та оцінки доходів, а також інформує про їх розкриття в примітках до фінансової звітності. У п. 21-24 П(С)БО 15 визначено спосіб визначення доходу, а в п. 16-19 - спосіб визнання чи невизнання цільових коштів доходом. Визначені в цьому Положенні критерії визнання доходу застосовуються до кожної операції окремо. Однак вони повинні застосовуватися до окремих елементів однієї операції або до двох чи більше операцій одночасно, якщо це відповідає характеру таких економічних операцій [26, с. 35].

Під час перевірки регуляторної поведінки було виявлено певні відмінності між ними з точки зору економічної сутності та визнання доходу. Поняття доходу характерне для оподаткування та бухгалтерського обліку. У бухгалтерському обліку дохід визнається за принципом відповідності доходу витратам, суть якого розкриває П(С)БО 15 «Дохід»:

- сума доходу може бути достовірно встановлена;
- можливість достовірної оцінки вартості.

Не дивлячись на деякі відмінності, комерційні організації повинні дотримуватися всіх П(С)БО, законів, директив, Оскільки вони містять цінну інформацію про правильність бухгалтерського обліку, відображену у фінансовій звітності, надають повну та достовірну інформацію про доходи, витрати підприємства тощо. Знайте законодавство, компанії вчасно сплачують податки, знайте всі вимоги та правила бухгалтерського обліку, які ведуть до успішної компанії. Звідси випливає, що основним недоліком корпоративного обліку доходів є проблема створення єдиної національної бази даних щодо норм і стандартів обліку доходів та контролю суб'єктів господарювання. Іншим не менш важливим питанням є питання рівня підзвітності системи бухгалтерського обліку та контролю підприємства, яка пов'язує його доходи з чинним законодавством

щодо обліку та контролю, враховуючи мету та повноваження конкретного підприємства.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДИКА ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

2.1 Облік доходів на комунальному підприємстві

Комунальні підприємства відіграють важливу роль у забезпеченні населення послугами життєво необхідного характеру, такими як водопостачання, водовідведення, тепlopостачання, електропостачання та інші. Ефективне управління фінансами та точний облік доходів є необхідними умовами для сталого розвитку та функціонування таких підприємств. В Україні облік доходів комунальних підприємств регулюється низкою нормативно-правових актів і стандартів, що забезпечують прозорість та відповідність міжнародним стандартам бухгалтерського обліку.

Облік доходів від основної діяльності комунального підприємства здійснюється на підставі договорів з споживачами послуг. Кожен договір є документом, що підтверджує обсяг наданих послуг та їх вартість. Приклади доходів від іншої операційної діяльності можуть включати оренду приміщень, надання консультаційних послуг, продаж матеріалів та інших товарів, які не є основними для діяльності підприємства. Важливо забезпечити правильне документальне оформлення таких операцій для точного відображення в обліку. Документальне оформлення операцій з доходами є важливою складовою облікового процесу. Кожна операція повинна бути підтверджена відповідними первинними документами, такими як договори, рахунки, акти виконаних робіт, банківські виписки та інші. Згідно з національним стандартом НС 124 «Доходи» та Планом рахунків № 1203, доходи класифікуються на дві основні категорії: доходи від обмінних операцій та доходи від необмінних операцій(таб.2.1.).

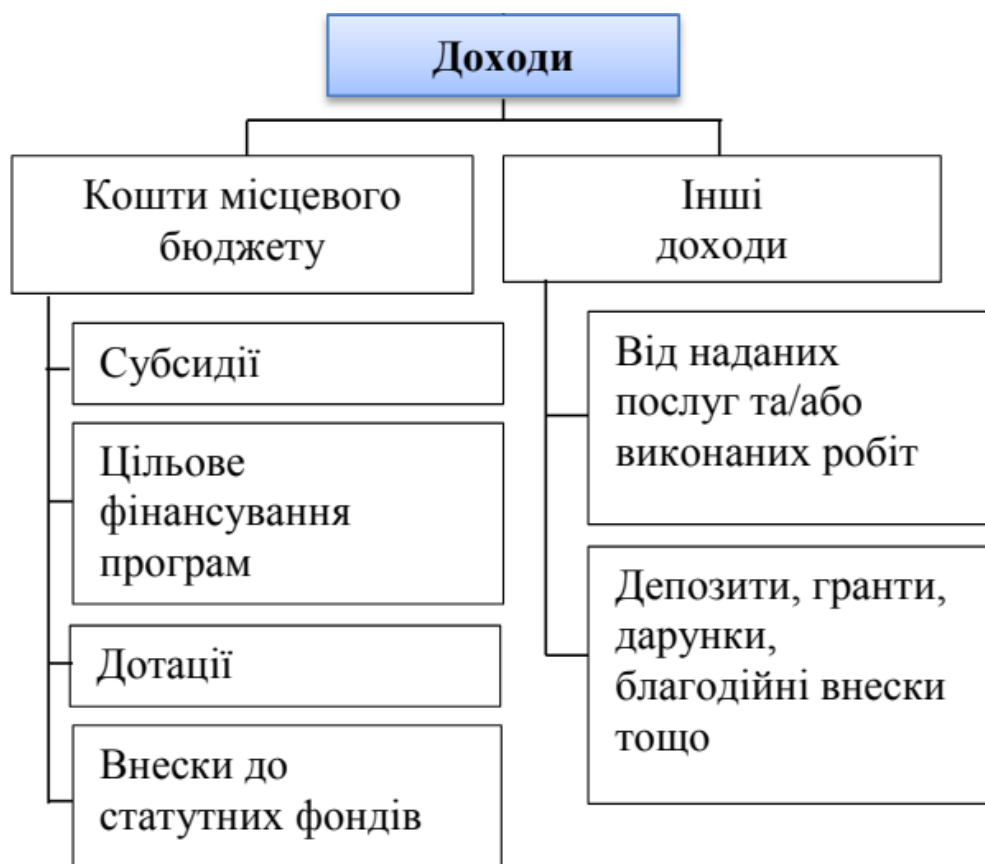
Таблиця 2.1

Відображення в обліку доходів на виробництво і реалізацію комунальних послуг [31].

Субрахунок згідно з Планом рахунків № 1203	Вид доходу відповідно до п. 1 розд. II НС 124 «Доходи»	Зміст операції згідно з Порядком № 1219
7011 «Бюджетні асигнування»	Бюджетні асигнування	Отримання асигнувань на виконання суб'єктом державного сектору своїх повноважень, визначених законодавством (крім асигнувань капітального характеру, які обліковуються у складі цільового фінансування).
7111 «Доходи від реалізації продукції (робіт, послуг)»	Доходи від надання послуг (виконання робіт): плата за послуги, що їх надають бюджетні установи згідно з їхньою основною діяльністю; надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності.	Реалізація продукції (робіт, послуг), що їх надають (виконують) згідно із законодавством. Відшкодування збитків, які віднесено на рахунок винних осіб у рахунок витрат на відновлення (придбання).
7112 «Дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі»	Інші доходи від обмінних операцій.	Оприбуткування основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, виробничих запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів та інших нефінансових активів.
7211 «Дохід від реалізації активів»	Доходи від продажу (доходи від операцій з капіталом, доходи від продажу нерухомого майна).	Реалізація в установленому порядку майна (крім доходів від продажу майна, які вважаються доходами відповідного бюджету).
7311 «Фінансові доходи розпорядників бюджетних коштів»	Доходи від відсотків, роялті та дивідендів.	Отримання відсотків, роялті, дивідендів та коштів, що отримують розпорядники бюджетних коштів від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, якщо їм законом надано відповідне право.
7411 «Інші доходи за обмінними операціями»	Інші доходи від обмінних операцій.	Відновлення корисності активів, курсові різниці, суми дооцінки активів. Надходження орендних платежів.
7511 «Доходи за необмінними операціями»	Податкові надходження; неподаткові надходження (збори та платежі); надходження до державних цільових фондів; зобов'язання, що не підлягають погашенню.	Безоплатне отримання активів, послуг (робіт). Надходження штрафів, неустойок, пені, отримані за рішенням сторін договору або відповідних державних органів, суду, що включаються до складу доходів звітного періоду відповідно до законодавства.
7512 «Трансферти»	Трансферти та кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб і від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів.	Надходження, пов'язані з перерахуванням сум трансфертів та коштів, отриманих для виконання цільових заходів.

Контроль за обліком доходів здійснюється шляхом регулярних внутрішніх аудитів, аналізу фінансових звітів та перевірок з боку контролюючих органів. Це дозволяє виявляти можливі помилки або недоліки в обліковому процесі та вчасно їх виправляти. Фінансова звітність комунальних підприємств повинна відповідати вимогам П(С)БО та інших нормативно-правових актів. Основні форми фінансової звітності включають баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал та примітки до фінансової звітності. Важливо забезпечити своєчасне подання звітності та її достовірність [30, с. 233].

Для забезпечення оптимального управління підприємством важливо використовувати класифікацію доходів у системі управлінського обліку, що дозволяє здійснювати аналіз фінансових потоків та приймати ефективні управлінські рішення на основі об'єктивної інформації (рис.2.1.).

2.1. Групування доходів.

Облік доходів на комунальному підприємстві є складним і відповідальним процесом, що вимагає дотримання численних нормативно-правових актів та стандартів. Від правильного ведення обліку доходів залежить фінансова стабільність підприємства, можливість залучення інвестицій та довіра з боку споживачів послуг та контролюючих органів. Точний і своєчасний облік доходів дозволяє забезпечити прозорість діяльності комунального підприємства та сприяє його сталому розвитку.

2.2 Облік витрат на комунальному підприємстві

Комунальні підприємства відіграють значну роль у забезпеченні виживання населення, наданні основних послуг, таких як водопостачання, водовідведення, теплопостачання, електропостачання та інші. Управління витратами має вирішальне значення для роботи цих компаній, оскільки від цього залежить фінансова життєздатність і ефективність компанії. Процес обліку витрат на комунальному підприємстві повинен відповідати чинному законодавству України та міжнародним стандартам бухгалтерського обліку, цей процес гарантує точність, прозорість та обґрунтованість фінансових результатів.

Основна діяльність КП «Івано-Франківськводокотехпром» включає виконання робіт та надання комунальних послуг, таких як водопостачання та водовідведення. Облік витрат здійснюється за дебетом рахунка 23 «Виробництво», з використанням відповідних субрахунків для кожного виду продукції, робіт або послуг, а також рахунка 90 «Собівартість реалізації», субрахунок 903 «Собівартість реалізованих робіт і послуг». Кредит цих рахунків відображає списані витрати щомісяця або в кінці звітної періоду. Тому бухгалтерські записи здійснюються відповідно до даних таблиці 2.1

Таблиця 2.1

Відображення в обліку витрат на виробництво і реалізацію комунальних
послуг

№ п/п	Зміст господарської операції	Кореспонденція рахунків		
		Дебет	Кредит	Сума, тис. грн.
1.	Передана сировина (покупна вода, теплова енергія), основні і допоміжні матеріали у виробництво.	23	201	200
2.	Нарахована заробітна плата працівникам основного та допоміжного виробництва.	23	661	800
3.	Нараховані відрахування на соціальні заходи виробничим працівникам.	23	65	304
4.	Нарахована пряма амортизація основних засобів виробничого призначення.	23	131	240
5.	Віднесені на виробництво витрати по водопостачанню, водовідведенню.	23	631	1400
6.	Витрати допоміжних цехів, розподілені на основне виробництво.	23	23	110
7.	Відображено зміні загальновиробничі витрати.	911	відпов рах.	850
8.	Відображено постійні загальновиробничі витрати.	912	відпов. рах.	170
9.	Списані зміні загальновиробничі витрати на собівартість комунальних послуг.	23	911	850
10.	Розподілені постійні загальновиробничі витрати на собівартість послуг, виконаних робіт	23	912	150

Правила бухгалтерського обліку (стандарти) є важливими документами, що конкретизують принципи обліку витрат. П(С)БО 16 «Витрати», визнаний наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. 318, описує порядок визнання витрат, як вони оцінюються та документуються у фінансовій звітності. Витрати комунального підприємства класифікуються за різними ознаками, що дає можливість більш точного їх опису в бухгалтерському обліку та аналізу фінансових результатів. Основними диференційними факторами є види діяльності, економічна природа витрат і функціональне призначення(рис.2.2.).

Рис. 2.2. Групування витрат.

За видами діяльності витрати можна класифікувати як витрати на основну діяльність або інші витрати на операційну діяльність. Витрати на основну діяльність включають витрати, пов'язані з наданням комунальних послуг, таких як водопостачання, водовідведення, опалення, електроенергія та інші. Інші операційні витрати включають витрати, пов'язані з наданням додаткових послуг, орендною платою, продажем товарів та іншими видами діяльності. За характером витрати поділяються на матеріальні витрати, витрати на оплату праці, відрахування на соціальні заходи, амортизацію, інші операційні витрати, фінансові витрати та інші витрати [45, с. 261].

За якою метою витрачені кошти поділяються на три категорії: витрати на виробництво, адміністративні витрати та витрати на збут? До складу виробничих витрат включаються всі витрати, пов'язані зі створенням комунального господарства. Адміністративні витрати - це «витрати на управління компанією. Комісії пов'язані з наданням послуг». Облік виробничих витрат на комунальному підприємстві ведеться на підставі первинних документів, таких як рахунки-фактури, звіти про виконані роботи, платіжні відомості, розрахунково-платіжні відомості, а також інші документи, що підтверджують фактичні витрати. Витрати

на виробництво документально підтверджуються на рахунках класів 8 «Витрати за елементами» та 9 «Витрати діяльності» [37].

Матеріальні витрати складаються з вартості сировини, матеріалів, палива, енергії, запасних частин та інших ресурсів, залучених для створення комунальних послуг. Вартість матеріалів обліковується на рахунку 20 «Виробничі запаси» і на будь-яких пов'язаних з ним субрахунках. Витрати на оплату праці включають заробітну плату основного та допоміжного персоналу, а також премії, компенсації та інші виплати, пов'язані з роботою. Облік витрат на оплату праці здійснюється через рахунок 66 «Розрахунки з витрат на оплату праці» та пов'язані з ним субрахунки.

Відрахування, пов'язані з соціальною діяльністю, включають внески до Пенсійного фонду України, фондів соціального страхування, страхування на випадок безробіття та інших соціальних фондів. Витрати обліковуються таким чином: «65» використовується як рахунок для страхових витрат, а «бант» пов'язаний з ним. Амортизація - це процес зменшення вартості активів за рахунок їх використання. Нарахування амортизації документально підтверджується на рахунку 83 «Амортизація» та пов'язаних з ним субрахунках. Корпорація повинна виводити амортизацію відповідно до встановлених принципів і методів, зокрема прямолінійного методу, методу зменшення залишкової вартості та інших методів, задокументованих П(С)БО [38].

До інших операційних витрат належать витрати, пов'язані з орендою, утриманням будівель і споруд, зв'язком, транспортом, комунальними послугами, ремонтом і обслуговуванням обладнання, рекламними витратами, представницькими витратами та іншими витратами, пов'язаними з основною діяльністю підприємства. Облік цих витрат ведеться на рахунках класу 9 «Витрати діяльності». Адміністративні витрати включають витрати, пов'язані з управлінням підприємством, до них належать витрати на утримання адміністративного апарату, оренду офісних приміщень, канцелярське приладдя, зв'язок, комунальні послуги, амортизацію адміністративного майна, витрати на

навчання працівників та інші витрати. Облік адміністративних витрат ведеться на підставі 92 «Адміністративні витрати» [39].

Для точного обліку адміністративних витрат компанія повинна мати формальну систему для визначення того, як ці витрати розподіляються між різними видами діяльності та відділами. Це полегшує перевірку раціональності витрат і достовірності фінансової звітності. Витрати на збут включають витрати, пов'язані з наданням комунальних послуг, такі як реклама, маркетинг, транспортні витрати, витрати на упаковку та зберігання продукції, витрати на утримання складу, заробітну плату торгового персоналу та інші витрати. Облік витрат на збут ведеться в третій графі «Облік витрат на збут», яка має назву «Рахунок 93 «Витрати на збут».

Для точного обліку витрат на збут компанія повинна мати детальні процедури та інструкції щодо документування цих витрат. Це полегшує можливість регулювання витрат і їх точного відображення у фінансовій звітності.

Витрати, пов'язані з грошима, відносяться до категорії витрат, це витрати, пов'язані з виплатою відсотків за позиками і кредитами, витрати, пов'язані з виконанням фінансових зобов'язань, витрати на різні валютні пари та інші витрати. Грошові витрати, пов'язані з цим рахунком, обліковуються на рахунку 95 «Фінансові витрати». Фінансові витрати документально підтверджуються у звітному періоді незалежно від способу оплати. Це гарантує об'єктивність фінансової звітності та дає змогу підприємству визначити достовірні фінансові результати своєї діяльності [48, с. 121-122].

Інші витрати - це витрати, які не пов'язані з основною, операційною чи фінансовою діяльністю компанії, наприклад, амортизація активів, вартість утримання нефункціональних активів, невиконання контрактів, стихійні лиха та інші витрати. Облік витрат здійснюється в такому порядку: 97 «Інші витрати».

Щоб покрити інші витрати, компанія повинна мати детальні процедури документування та оприлюднення цих витрат. Це полегшує можливість регулювати витрати та правильно відображати їх у фінансовій звітності. Документальне оформлення витрат має вирішальне значення для

бухгалтерського процесу. Кожна процедура має бути підтверджена відповідними первинними документами, такими як рахунки-фактури, виконані проекти, платіжні відомості, розрахункові та інші документи, які підтверджують фактичні витрати коштів. Це гарантує легітимність облікових даних і можливість перевірки.

Контроль за обліком витрат досягається шляхом регулярних внутрішніх аудитів, фінансового аналізу та регуляторного нагляду. Це полегшує виявлення можливих помилок або недоліків у процесі бухгалтерського обліку та якнайшвидше їх усунення. Для ефективного контролю витрат комунальне підприємство повинно мати детальні процедури та інструкції щодо обліку витрат, їх розподілу та обліку. Це полегшує перевірку законності витрат, їх точне відображення у фінансовій звітності та нагляд за їх використанням.

Фінансова звітність комунальних підприємств повинна відповідати вимогам П(С)БО та інших нормативно-правових актів. Основні форми фінансової звітності включають баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал і примітки до фінансової звітності. Дуже важливо переконатися, що звітність є своєчасною та надійною.

Процес фінансової звітності повинен включати інформацію про витрати компанії, їх структуру та еволюцію, ця інформація дозволяє оцінити ефективність діяльності компанії та прийняти рішення щодо управління. Розкриття інформації про витрати має бути точним і повним, що надасть користувачам звітів інформацію, необхідну для прийняття рішень [34].

Процес обліку витрат у комунальному підприємстві є складним і передбачає дотримання кількох норм і правил. Від правильного обліку витрат залежить фінансова стабільність компанії, здатність залучати інвестиції, довіра споживачів і регуляторів. Ефективний та точний облік витрат сприяє прозорості діяльності компанії та сприяє стійкості.

2.3 Закриття рахунків обліку доходів і витрат та визначення фінансових результатів комунального підприємства

Закриття рахунків обліку доходів і витрат та визначення фінансових результатів є важливим етапом бухгалтерського обліку на комунальних підприємствах. Цей процес дозволяє підсумувати фінансові результати діяльності підприємства за певний період та зробити висновки про його ефективність та фінансове становище. У даному розділі розглянемо основні аспекти закриття рахунків обліку доходів і витрат на комунальному підприємстві та процедури визначення фінансових результатів [36, с. 108].

Згідно з обліковою політикою, капіталізація фінансових витрат застосовується лише до тієї частини витрат, яких можна було б уникнути, якби не здійснювалися витрати на створення кваліфікованого активу. Облік фінансових витрат, які капіталізуються на кваліфікований актив, ведеться окремо для кожного об'єкта. Кваліфікований актив визначається підприємством самостійно. У комунальному підприємстві витрати, які не можливо безпосередньо віднести до конкретного об'єкту (підгалузі), збираються й узагальнюються окремо, з подальшим перерозподілом по підгалузях. Алгоритм розподілу витрат та порядок розрахунку критеріїв розподілу витрат за місцями їх виникнення по підгалузях/комунальних послуг представлено на рис. 2.3

До собівартості робіт (послуг) досліджуваного підприємства водопровідно-каналізаційного господарства включаються всі витрати по добуванню, виробництву і транспортуванню споживачам питної води, а також по відведенню і очищенню води для подальшого використання чи випуску у водойми (в тому числі гарячої води, а також води, яка проходить процес очищення на загальноміських спорудах).

На водоканалі витрати на заробітну плату нараховуються відповідно до штатного розкладу за встановленими окладами та тарифними ставками згідно з умовами, викладеними в Колективному договорі підприємства. Формування витрат та звітності з Єдиного соціального внеску здійснюється згідно з вимогами

чинного законодавства на основі фактичних витрат на оплату праці та інших нарахувань, встановлених Колективним договором підприємства. Оцінку незавершеного виробництва відображають за фактичними витратами [33].

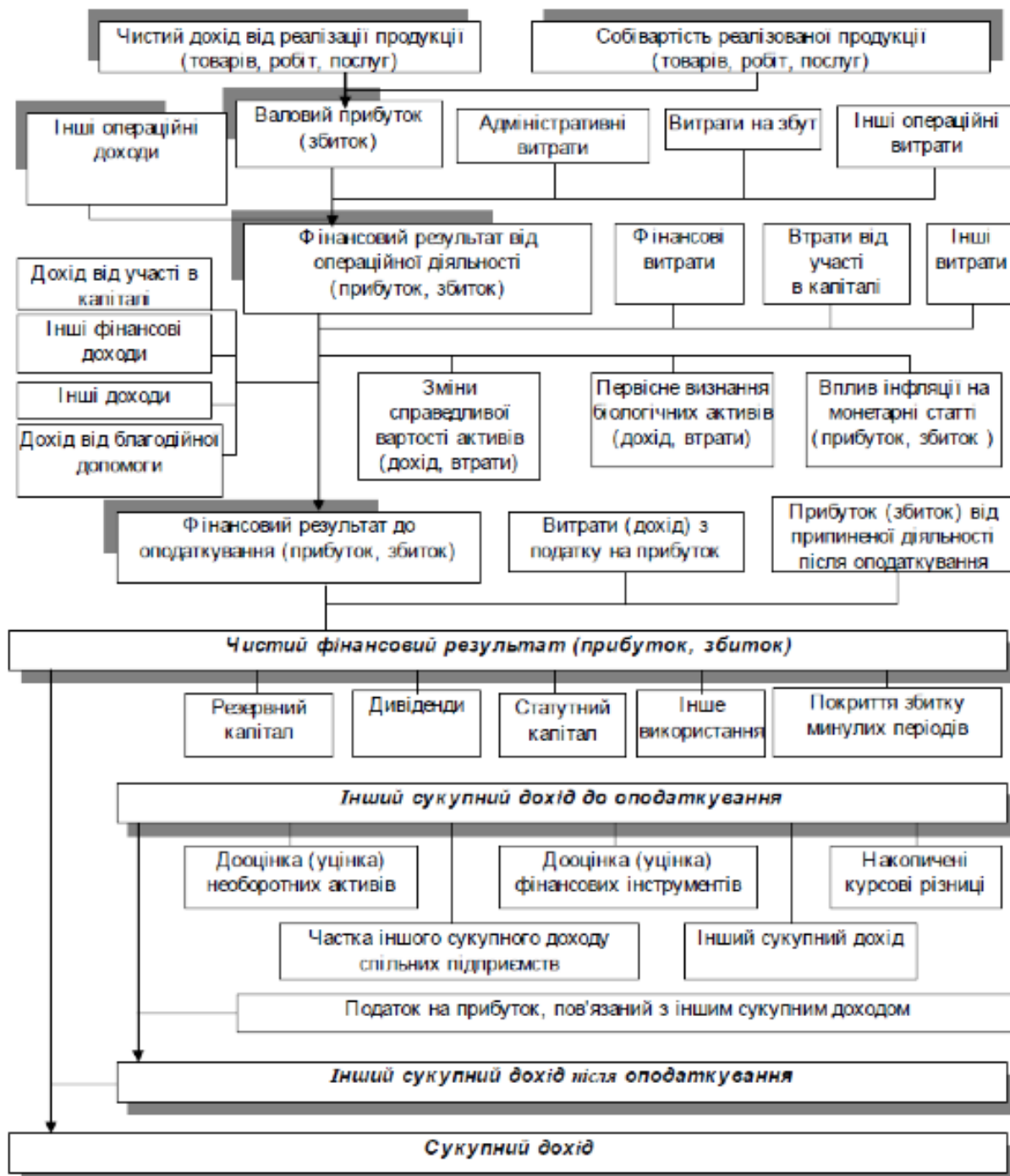

Рис.2.3. Алгоритм розподілу витрат.

Під час закриття рахунків обліку доходів і витрат на комунальному підприємстві, спочатку необхідно провести процедуру інвентаризації, щоб визначити фактичний залишок активів, зобов'язань та фінансових результатів на

кінець звітної періоду. Інвентаризація дозволяє підтвердити достовірність облікових даних та виявити можливі розбіжності.

Після інвентаризації виконуються наступні кроки:

Закриття рахунків доходів: Всі доходи, отримані підприємством протягом звітної періоду, повинні бути коректно зафіксовані та відображені на відповідних рахунках бухгалтерського обліку. Після закриття рахунків доходів, їх сальдо переноситься на рахунок «Звіт про фінансові результати» з позитивним знаком.

Закриття рахунків витрат: Аналогічно, всі витрати, здійснені підприємством протягом звітної періоду, також фіксуються та відображаються на відповідних рахунках обліку витрат. Після закриття рахунків витрат, їх сальдо переноситься на рахунок «Звіт про фінансові результати» з негативним знаком.

Після закриття рахунків обліку доходів і витрат, проводиться процедура визначення фінансових результатів. Фінансовий результат визначається як різниця між загальним доходом та загальними витратами підприємства за певний період. Він вказує на прибутковість або збитковість діяльності підприємства протягом звітної періоду.

Розходження паливно-мастильних матеріалів реєструється на підставі інформації про їх споживання за місяць, яка формується на основі видаткових документів. Витрати на матеріали, запчастини та паливо списуються лише у разі наявності залишків у реєстрі обороту матеріальних цінностей. Основним первинним документом, що підтверджує витрати основних будівельних матеріалів, є матеріальний звіт. У цьому звіті зазначаються види робіт, надані послуги, одиниці вимірювання робіт, фактично виконані обсяги робіт, середня ціна та найменування матеріалів [50, с. 220].

Матеріальний рух зі складу до підзвітних осіб на КП «Івано-Франківськводоекотехпром» реалізується через внутрішні накладні. Ці накладні містять інформацію про номер, дату, учасників переміщення матеріалів, найменування матеріалів, одиницю вимірювання, кількість, ціну та суму. Підписи на накладні ставлять начальник підприємства, головний бухгалтер та

матеріально-відповідальні особи. Витрати на відрядження, як правило, фінансуються з коштів, отриманих за надані послуги. Витрати на відрядження включаються до витрат тільки за наявності відповідних документів, які підтверджують мету такого відрядження. Контроль витрат на КП «Івано-Франківськводокотехпром» орієнтований на різні аспекти господарської діяльності, такі як укладення договорів на послуги, управління авансами та здійснення контролю витрат. Таким чином, аналізуючи вищезазначені відомості, можна зробити висновок, що головною метою калькулювання витрат на послуги є розробка планових калькуляцій для отримання інформації щодо собівартості продукції, контролю витрат і визначення прибутку. Закриття рахунків обліку доходів і витрат та визначення фінансових результатів є важливими етапами бухгалтерського обліку на комунальних підприємствах. Дотримання вимог нормативно-правових актів та стандартів бухгалтерського обліку підвищує достовірність та об'єктивність фінансової звітності підприємства, що важливо для забезпечення довіри соціальних партнерів, інвесторів та контролюючих органів.

РОЗДІЛ 3

АНАЛІЗ ДОХОДІВ, ВИТРАТ ТА ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Аналіз фінансових результатів та оцінка дохідності активів комунального підприємства.

Комунальне підприємство «Івано-Франківськводокотехпром» є ключовим учасником у забезпеченні міста Івано-Франківськ та його околиць водопостачанням та пов'язаними з цим послугами. Основні напрямки діяльності підприємства включають(рис.3.1.):

Рис.3.1. Напрямки діяльності КП «Івано-Франківськводокотехпром».

Аналіз фінансового стану підприємства відіграє ключову роль у з'ясуванні його ефективності, стійкості та перспектив. У цьому контексті важливо дослідити фінансову діяльність Комунального підприємства 'Івано-Франківськводокотехпром' для з'ясування його фінансового здоров'я, ефективності управління та можливостей для подальшого розвитку. Підприємство, яке забезпечує водопостачання та водоочищення для мешканців та підприємств міста Івано-Франківськ, відіграє важливу роль у забезпеченні життєво важливих послуг для громади та збереженні довкілля.

У цьому аналізі ми дослідимо фінансові звіти, ключові показники та тенденції розвитку 'Івано-Франківськводокотехпром', щоб отримати глибше розуміння його фінансової ситуації, виявити потенційні ризики та можливості для подальшого удосконалення. Спочатку проаналізуємо структуру доходів(рис.3.2.)

Рис.3.2. Структура доходів «Івано-Франківськводокотехпром».

Зробимо SWOT-аналіз підприємства «Івано-Франківськводокотехпром» [53; 54]:

Сильні сторони:

1. Підприємство має позитивний чистий фінансовий результат, що свідчить про його ефективність у генерації прибутку.
2. «Івано-Франківськводокотехпром» займається різноманітними видами діяльності, що дозволяє розширити аудиторію та забезпечити стабільний потік доходів.
3. Розташування в обласному центрі сприяє забезпеченню доступу до широкого кола клієнтів та потенційних партнерів.

Слабкі сторони:

1. Збільшення собівартості може призвести до зменшення валового прибутку та конкурентоспроможності на ринку.
2. Високі адміністративні витрати можуть позначитися на загальній ефективності управління та забезпеченні рентабельності.
3. Наявність податкового боргу може створювати додатковий фінансовий тиск на підприємство.

Можливості:

1. Підприємство може розширити свої ринки збуту за рахунок введення нових продуктів чи послуг, а також виходу на нові території.
2. Використання новітніх технологій може підвищити продуктивність та конкурентоспроможність підприємства.
3. Розвиток партнерських відносин з іншими компаніями може стимулювати інноваційний розвиток та спільні проекти.

Загрози:

1. Наростаюча конкуренція на ринку може призвести до зниження цін на продукцію та зменшення виручки.
2. Зміни у законодавстві, особливо у сфері екології та технічного регулювання, можуть створити додаткові витрати та обмеження для підприємства.
3. Нестабільна економічна ситуація на ринку може призвести до зменшення попиту на послуги підприємства та зменшення доходів.

SWOT-аналіз дозволяє виявити переваги, недоліки, можливості та загрози, з якими стикається підприємство, і стати основою для розробки стратегій подальшого розвитку. Також SWOT-аналіз дозволяє зрозуміти поточну ситуацію підприємства, виділити ключові переваги, недоліки, можливості та загрози, які можуть вплинути на його діяльність. На основі цього аналізу можна розробити стратегії розвитку та вдосконалення діяльності.

На основі цього аналізу підприємство може розробити стратегії, спрямовані на максимізацію переваг, зменшення недоліків, використання можливостей та управління загрозами. Своєчасна реакція на виявлені фактори SWOT-аналізу дозволить підприємству зберегти конкурентоспроможність та досягти успіху в умовах змінного ринкового середовища.

Здійснені аналізи підприємства «Івано-Франківськводоекотехпром» надають змогу зрозуміти його господарську діяльність у всій повноті та розглянути різні аспекти функціонування. Почнемо з фінансового аналізу. Підприємство демонструє стабільний чистий фінансовий результат, що свідчить про його ефективність у генерації прибутку. Однак, підвищення собівартості продукції та високі адміністративні витрати викликають певні турботи. Попри це, позитивний чистий фінансовий результат є добрим показником управління фінансами підприємства.

У контексті SWOT-аналізу виділяються стратегічні переваги, такі як широкий спектр послуг та стратегічне розташування, а також можливості для розвитку, такі як розширення ринків збуту та впровадження нових технологій. Однак, слабкі сторони, які включають збільшення собівартості продукції та високі адміністративні витрати, а також загрози, такі як конкуренція та економічна нестабільність, потребують уваги та вирішення.

Щоб забезпечити успішну діяльність підприємства в майбутньому, важливо зосередитися на стратегічних перевагах, вдосконаленні управління фінансами та оптимізації витрат. Крім того, необхідно бути готовим до змін у законодавстві та економічному середовищі, реагуючи на них вчасно та ефективно. Широкий висновок підкреслює значущість комплексного аналізу

різних аспектів господарської діяльності підприємства для розробки стратегій розвитку та забезпечення стійкого успіху в довгостроковій перспективі.

3.2 Аналіз витрат комунального підприємства

Аналіз витрат є важливим етапом у фінансовому управлінні комунального підприємства, оскільки він дозволяє зрозуміти, як ефективно використовуються ресурси та виявити можливості для оптимізації витрат та підвищення ефективності діяльності. У цьому розділі ми проаналізуємо витрати комунального підприємства на основі наданих фінансових даних за звітний період.

У сфері комунальних послуг, водопостачання та водовідведення, головним напрямком діяльності є формування цінової політики, яка безпосередньо пов'язана з обліком витрат. Облік цих витрат є основою для встановлення тарифів на надання послуг. Підприємство водопостачання та водовідведення, таке як КП «Івано-Франківськводокотехпром», веде облік витрат згідно з П(С)БО 16 «Витрати» та відповідних нормативно-правових актів. Витрати поділяються за видами діяльності, що підлягають ліцензуванню, а також за іншими послугами, згідно з Методикою розподілу витрат. Необхідно зауважити, що доходи та витрати відображаються в обліку та звітності у момент їх виникнення, незалежно від часу надходження або сплати грошових коштів. Собівартість реалізованої продукції або послуг відображається одночасно з визнанням відповідного доходу. Прямі витрати, що пов'язані з виробництвом продукції, робіт і наданням послуг на Івано-Франківськводокотехпром», включають у себе наступне:

Прямі витрати на оплату праці, включаючи єдиний внесок на загальнообов'язкове соціальне страхування для виробничого персоналу та інші нарахування, такі як військовий збір.

Амортизація виробничих основних засобів і нематеріальних активів, що безпосередньо пов'язані з виробництвом теплової енергії, її транспортуванням і

постачанням, а також наданням послуг централізованого опалення і підігріву води, виконанням робіт.

Інші прямі витрати, такі як вартість придбаних послуг, які безпосередньо пов'язані з виробництвом продукції (товарів), виконанням робіт і наданням послуг.

Розподілені загальновиробничі витрати.

Найбільш значну частку у структурі витрат КП «Івано-Франківськводокотехпром» складають витрати на електроенергію (32,25%), за якими слідує витрати на оплату праці (29,89%) та єдиний соціальний внесок (9,18%) (рис. 3.3).

Поглянувши на дані фінансової звітності, ми можемо виокремити основні складові витрат комунального підприємства. За звітний період загальні витрати складають 309 526 тис. грн, зменшившись на 10 624 тис. грн порівняно з попереднім роком. Розподіл витрат представлений у наступному вигляді:

Матеріальні затрати за звітний період становлять 92 343 тис. грн, що становить значну частину витрат підприємства. Ця категорія включає в себе витрати на закупівлю матеріалів та сировини для виробництва або надання послуг.

Витрати на оплату праці складають 112 474 тис. грн. Ця складова витрат представляє витрати на заробітну плату працівників підприємства. Витрати на амортизацію складають 51 347 тис. грн. Ця складова витрат відображає знос та старіння основних засобів та обладнання підприємства.

За аналізом даних фінансової звітності видно, що загальні витрати комунального підприємства зменшилися порівняно з попереднім роком. Це може бути викликано різноманітними факторами, такими як оптимізація виробничих процесів, ефективне управління витратами та інші фактори.

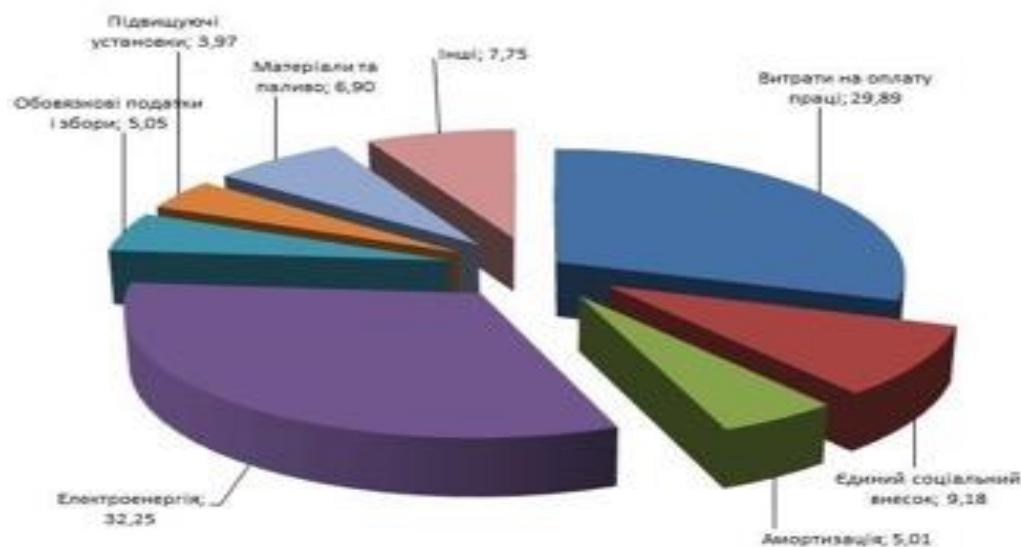

Рис.3.3. Структура витрат.

Облік витрат на КП «Івано-Франківськводокотехпром», яке спеціалізується на наданні комунальних послуг у сфері водопостачання та водовідведення, здійснюється через дебет рахунка 23 «Виробництво». Для цього застосовуються відповідні субрахунки, які відображають кожен вид продукції, робіт чи послуг. Собівартість реалізованих робіт і послуг реєструється на рахунку 90, підсубрахунок 903. Суми списаних витрат відображаються на кредиті цих рахунків щомісячно або на кінці звітного року. Наприклад, виробнича собівартість послуги з водопостачання включає всі витрати, пов'язані з її підйомом, очищенням та доставкою споживачам.

Порівняно з чистим доходом від реалізації продукції у сумі 282 264 тис. грн, загальні витрати становлять 309 526 тис. грн. Це вказує на те, що витрати перевищують дохід, що може бути показником проблем в управлінні фінансами підприємства та необхідності здійснення заходів щодо оптимізації витрат. Значний внесок у загальні витрати підприємства мають адміністративні та операційні витрати. Наприклад, адміністративні витрати за звітний період становлять 23 393 тис. грн, що є великою частиною загальних витрат. Операційні витрати також відображають значну суму витрат, що може вказувати на необхідність удосконалення операційних процесів та оптимізації витрат.

Аналіз витрат комунального підприємства дає можливість зрозуміти структуру та динаміку витрат, що є важливим для управління фінансовими ресурсами та підвищення ефективності діяльності підприємства. Оптимізація витрат та підвищення ефективності використання ресурсів можуть сприяти покращенню фінансового стану та конкурентоспроможності підприємства.

3.3. Факторний аналіз прибутку та рентабельності комунального підприємства

У світі бізнесу та фінансів аналіз фінансових результатів є ключовим етапом для оцінки ефективності діяльності підприємства. Він надає можливість зрозуміти стан фінансових показників, виявити тенденції та ризики, а також визначити стратегічні напрямки розвитку [53, с. 123].

У цьому аналізі ми досліджуємо фінансові результати підприємства «Івано-Франківськводокотехпром» на основі наданих фінансових звітів. Ми ретельно аналізуємо доходи та витрати, прибутковість, фінансовий результат від операційної діяльності та інші ключові показники, щоб з'ясувати ефективність управління ресурсами та прибутковість підприємства. Цей аналіз спрямований на виявлення сильних та слабких сторін підприємства, визначення проблемних аспектів у фінансовій діяльності та розробку рекомендацій щодо покращення фінансової ефективності та стійкості бізнесу.

Протягом звітного періоду загальна сума активів підприємства збільшилася на 18%, що свідчить про позитивні тенденції у розвитку бізнесу. Водночас пасиви підприємства також зросли на 18%, що вказує на збільшення зобов'язань перед кредиторами та іншими зацікавленими сторонами.

Чистий дохід від реалізації продукції зріс на 18%, що вказує на збільшення обсягів продажу. Валовий прибуток зменшився на 26%, що може свідчити про збільшення витрат у порівнянні з прибутковістю. Адміністративні витрати та витрати на збут також зменшилися, але інші операційні витрати значно зросли, що може свідчити про неефективне управління ресурсами. Фінансовий результат

від операційної діяльності показує, що підприємство зазнало певних труднощів, але завдяки іншим доходам отримало чистий фінансовий результат

Таблиця 3.1

Аналіз фінансового результату

Показник	За звітний період (тис. грн)	За аналогічний період попереднього року (тис. грн)	Абсолютне відхилення (тис. грн)	Відносне відхилення (%)
Чистий дохід від реалізації продукції	265 409	223 650	+41 759	+18.67
Собівартість реалізованої продукції	225 245	168 855	+56 390	+33.42
Валовий прибуток	40 164	54 795	-14 631	-26.69
Адміністративні витрати	16 171	20 078	-3 907	-19.44
Витрати на збут	2 529	10 105	-7 576	-74.96
Інші операційні витрати	76 205	28 371	+47 834	+168.37
Фінансовий результат від операційної діяльності	10 419	-48 809	+59 228	-121.49
Чистий фінансовий результат	29 822	-30 046	+59 868	-199.34

Сукупні витрати зросли на 8%, що свідчить про збільшення витрат у порівнянні з доходами. Незважаючи на це, підприємство зуміло забезпечити чистий фінансовий результат у плюсі, що може бути наслідком ефективного управління витратами та діяльністю (таб.3.2). Аналіз фінансового стану підприємства «Івано-Франківськводоекотехпром» показує, що воно має певні позитивні тенденції у збільшенні обсягів продажів та доходів.

Однак, існують проблеми з управлінням витратами, що призводить до зменшення прибутковості. Для подальшого успіху необхідно звернути увагу на оптимізацію витрат та розвиток стратегій для збільшення ефективності операційної діяльності

Таблиця 3.2

Аналіз чистого фінансового результату

Показник	За звітний період (тис. грн)	За аналогічний період попереднього року (тис. грн)	Абсолютне відхилення	Відносне відхилення
Загальний дохід	265 409	223 650	41,759	18.7%
Сукупні витрати	235 574	218 483	17,091	7.8%
Чистий фінансовий результат	29 822	-30 046	59,868	297.7%

Рентабельність активів підприємства складає 13.5%, що є позитивним показником, оскільки вказує на те, що компанія ефективно використовує свої активи для генерації прибутку. Рентабельність продажів становить 11.9%, що також є задовільним результатом і свідчить про те, що витрати на виробництво не перевищують доходи від продажу. Чиста рентабельність, яка визначає ефективність в управлінні всіма видами витрат, складає 7.6%, що також є прийнятним результатом, але може бути покращеним (таб.3.3).

Таблиця 3.3

Показники рентабельності підприємства

Показник	Значення (%)
Рентабельність активів	13.5
Рентабельність продажів	11.9

Поточне відношення підприємства становить 1.17, що означає, що воно має достатньо засобів для погашення поточних зобов'язань. Швидкий показник складає 0.96, що свідчить про те, що підприємство може погасити свої зобов'язання без продажу запасів. Абсолютна ліквідність на рівні 0.71, що також є задовільним показником, але вказує на те, що підприємству може бути важко забезпечити достатню ліквідність в непередбачених ситуаціях (таб.3.4).

Аналіз показників рентабельності та ліквідності свідчить про те, що підприємство «Івано-Франківськводокотехпром» має певні позитивні та прийнятні результати, але водночас є певні області, які потребують уваги та

покращень. Для подальшого розвитку та забезпечення стабільності рекомендується зосередитися на оптимізації витрат, покращенні управління запасами та збільшенні ліквідності.

Таблиця 3.4

Показники ліквідності підприємства

Показник	Значення
Поточний відношення	1.17
Швидкий (кислотний) показник	0.96
Абсолютна ліквідність	0.71

Чистий дохід від реалізації продукції за звітний період становить 265 409 тис. грн, що свідчить про прибутковість виробничої діяльності підприємства. Собівартість реалізованої продукції складає 225 245 тис. грн, що вказує на велику вартість виробництва товарів. Валовий прибуток підприємства за цей період становить 40 164 тис. грн, що є позитивним показником. Чистий фінансовий результат після врахування усіх витрат і оподаткування склав 29 822 тис. грн, що свідчить про ефективне управління фінансами.

У результаті аналізу фінансового стану підприємства «Івано-Франківськводоекотехпром» можна зробити наступні висновки:

1. Підприємство має стабільну фінансову позицію та показники рентабельності, що свідчить про його ефективну діяльність у галузі виробництва та реалізації продукції.

2. Хоча ліквідність підприємства має певні недоліки, зокрема, низький швидкий показник та абсолютна ліквідність, але за загальними показниками вона є належною.

3. Управління витратами та оптимізація процесів можуть бути ключовими напрямками для покращення фінансової ефективності підприємства.

4. Підприємство повинно продовжувати моніторити свої фінансові показники, а також активно розвиватися та вдосконалювати свою стратегію, щоб забезпечити стабільність та успішність у майбутньому.

Отже, даний аналіз дозволяє керівництву та зацікавленим сторонам отримати об'єктивну оцінку фінансового стану підприємства та визначити стратегічні кроки для його подальшого розвитку.

ВИСНОВКИ

Доходи підприємств комунального господарства визначаються як сукупність економічних вигод, отриманих або які очікуються до отримання в результаті основної діяльності. Витрати підприємств представляють собою зменшення економічних вигод у вигляді відтоку або зменшення активів чи збільшення зобов'язань. Фінансові результати визначаються як різниця між доходами та витратами, і є основним показником ефективності діяльності підприємства.

Результати діяльності комунальних підприємств визначаються не лише фінансовими показниками, а й соціальними та екологічними впливами на місцеве співтовариство. Ефективність управління і задоволення потреб споживачів також є важливими аспектами оцінки фінансових результатів. Наявність точної і зрозумілої системи обліку дозволяє керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо оптимізації витрат і підтримки стабільного фінансового стану підприємства.

Після ретельного аналізу фінансового стану, системи обліку та господарської діяльності підприємства «Івано-Франківськводокотехпром», можна зробити кілька широких висновків. Підприємство має стійкий фінансовий фундамент і певний потенціал для подальшого розвитку. Чистий дохід від реалізації продукції зростає, але при цьому спостерігається збільшення витрат на адміністративні та інші операційні витрати. Це свідчить про необхідність оптимізації внутрішніх процесів та управління ресурсами. Система обліку фінансів та витрат потребує покращення. Зокрема, існує проблема з управлінням запасами, яка може призвести до перевитрат та збитків. Також виявлено недоліки в обліку доходів та витрат, що потребує уваги та вдосконалення.

Підприємство повинно активно працювати над вирішенням ідентифікованих проблем і впроваджувати рекомендації з покращення системи обліку та управління ресурсами. Це дозволить оптимізувати витрати, підвищити ефективність виробництва та підвищити конкурентоспроможність на ринку. У цілому, попри існуючі труднощі, підприємство має потенціал для подальшого

успішного розвитку за умови вирішення ідентифікованих проблем та впровадження рекомендацій.

Аналіз системи обліку доходів та витрат показав наявність деяких проблем, зокрема, управління запасами та точність обліку фінансових операцій.

Для покращення ситуації рекомендується впровадження сучасних систем управління запасами та фінансового обліку, що дозволить підприємству ефективніше використовувати ресурси та зменшити ризики фінансових помилок.

Зробивши аналіз усіх аспектів діяльності підприємства, можна визначити кілька ключових висновків.

По-перше, підприємство має значний потенціал для покращення ефективності управління ресурсами та оптимізації виробничих процесів.

По-друге, система обліку доходів та витрат потребує вдосконалення для забезпечення точності та надійності фінансової звітності.

По-третє, існує необхідність у покращенні управління фінансами для забезпечення стабільності та прибутковості підприємства.

Шляхом впровадження рекомендованих заходів, таких як модернізація системи управління ресурсами, вдосконалення системи обліку та контролю витрат, а також усунення ідентифікованих проблем у фінансовому управлінні, підприємство зможе підвищити свою конкурентоспроможність та досягти стабільного фінансового стану. Крім того, рекомендується підвищення уваги до впровадження інноваційних технологій та підвищення кваліфікації персоналу через навчальні програми та тренінги.

Завершуючи, можна визначити, що аналіз фінансового стану та системи обліку підприємства надає цінну інформацію для прийняття стратегічних рішень. Виявлені проблеми в обліку доходів і витрат, а також у фінансовому стані підприємства, потребують негайного уваги та вирішення.

Шляхом вдосконалення системи обліку, управління ризиками та стратегічного планування підприємство матиме можливість підтримувати стабільний фінансовий стан, забезпечуючи свій успішний розвиток у

майбутньому. Отже, важливо вжити заходів для вирішення виявлених проблем та вдосконалення системи управління підприємством, щоб забезпечити його стійкий та успішний розвиток у майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бабінов О.О. Критерії оцінки ефективності діяльності органів місцевого самоврядування: світовий досвід і Україна. *Стратегічні пріоритети*. 2007 р. № 2 (3). С. 73-78ст.
2. Бенько І. Д. Організація аудиту і контролю фінансових ресурсів бюджетних установ. *Інноваційна економіка*. 2012. Вип. 9. С. 272-276.
3. Болюх М. А. Заросило А. П Аналіз фінансової та господарської діяльності бюджетних установ : навч. посіб. К. : *КНЕУ*, 2008. 344 с.
4. Бугаєнко В.Г. Дослідження системи інформаційного забезпечення державного фінансового аудиту діяльності бюджетних установ. *Економіст*. 2010. №1. С.24- 28.
5. Бухгалтерський облік у бюджетних установах і організаціях : навч. посіб. Є. Ю. Шара, О. М. Андрієнко, Л. І. Жидаєва. К. : Центр навч. літ., 2011. 440 с.
6. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: навч. посіб. / М. Г. Михайлов, М.І.Телегунь, О. П. Славкова ; за заг. ред. М. Г. Михайлова. К. : Центр навч. літ., 2011. 384 с.
7. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
8. Гадзевич О. І. Економічний аналіз господарської діяльності підприємств. Луцьк, 2016. 159 с.
9. Горковенко І. В. Бухгалтерський облік бюджетних установ: стан та перспективи реформування. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Випуск №9 (Ч.2). 2014. С. 176 - 179. URL: http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_09/92.pdf
10. Гринавцева О.В. Облік і аудит готової продукції та її фінансових результатів від реалізації (на прикладі малих металопереробних підприємств України): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.04 – «Бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)». К., 2005. 19 с. URL: <http://www.nbu.gov.ua/ard/2005/05govmpu.zip>

11. Джалова-Фісун О. С. Основні засоби бюджетної установи: стан та проблеми обліку. Проблеми та перспективи розвитку економіки: світові та національні аспекти: *Збірник матеріалів Міжнародної наукової-практичної конференції, 18 листопада 2022 року*. Одеса, ОДАУ. 2022. 420 с.
12. Дідик А.М., Лемішовський В.І. Бюджетні установи: облік, оподаткування та звітність: навч. посіб. Львів: *Видавництво «Апріорі»*, 2017. 1168 с.
13. Євдокимов В.В. Адаптивна модель інтегрованої системи бухгалтерського обліку.: Монографія . Житомир: *ЖДТУ*, 2010. 516 с.
14. Європейська Хартія місцевого самоврядування. Переклад з англ. Є.М. Вишневського. *Видавництво Ради Європи*. 2004. 150 с.
15. Карпушенко М. Ю. Організація обліку : навч. посіб. Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Х. : *ХНАМГ*, 2011. 239 с.
16. Ковтуненко К.В. Кучеренко Т.О. Особливості бухгалтерського обліку бюджетних установ України в умовах переходу до міжнародних стандартів. *Економіка: реалії часу*. 2014. № 2. С. 79-82.
17. Кононенко О. Л. Організаційний механізм реалізації аналізу та контролю фінансової звітності бюджетних установ України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 15. Ч. 1. С. 188-191
18. Концепція розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/publish/article/83412>.
19. Корнацька Р. Удосконалення результативних показників виконання бюджетних програм (на прикладі наукових установ Національної академії медичних наук України). *Ринок цінних паперів України*. 2012. № 9. С. 31-36.
20. Кощинець М. І. Інституційні проблеми аудиту в органах судової влади. *Економічний простір*. 2016. № 106. С. 135-144.
21. Кравченко Ю. П. Державний фінансовий аудит: реалії застосування в Україні. *Бухгалтерський облік і аудит*. 2013. № 10. С. 46-51. 78

22. Кравченко Ю. П. Ризикоорієнтований підхід до планування контрольноревізійної роботи Держфінінспекції України. *Економіка. Фінанси. Право*. 2013. № 8/1. С. 47-52.
23. Кубай А. Ю. Облік і контроль кредиторської заборгованості бюджетної установи. Браславські читання. Економіка ХХІ століття: національний та глобальний виміри: *Збірник матеріалів XII Міжвузівської наукової-практичної студентської конференції, 27 жовтня 2021 року*. Одеса, ОДАУ. 2021. 150 с.
24. Кулик В., Соколенко Т. (2023). Облікова політика бюджетної установи щодо основних засобів. Редакційна колегія. 164 с.
25. Кухарєва О.О., Корнєєв М. В. Форми фінансової автономії органів місцевого самоврядування у контексті реалізації взаємодії бюджетних концепцій. *Вісник Дніпропетровського ун-ту*. 2011. № 5. С.24-30.
26. Левицька С.О. Окремі питання реформування бюджетного обліку: стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі *Бухгалтерський облік і аудит*. 2008 № 6. С. 34-38.
27. Лищенко О., Савченко Г. (2023). Облік та аналіз надходжень та видатків у бюджетній установі.
28. Лучко М. Р., Адамик О. В. Інформаційні системи і технології в обліку й аудиті: Навчальний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2016. 252 с. ISBN 978-966-654-447-9
29. Лучко М.Р. Зорій Н.М., Хорунжак Н.М Контроль в державному секторі економіки: навчальний посібник Тернопіль: Економічна думка, 2015. 215 с.
30. Максимова В.Ф. Перспективи вдосконалення облікової системи в бюджетних установах *Бізнес Інформ*. 2014. № 7. С. 230-234.
31. Макурін А.А. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах впровадження сучасних інформаційних технологій. *Облік і фінанси*. № 1 (87)' 2020 с. 52 -58 URL: <http://www.afj.org.ua/pdf/723-rozvitok-buhgalterskogo-obliku-v-umovahvprovadzhennya-suchasnih-informaciynih-tehnologiy.pdf>

32. Метелиця В. М., Коваль Н. І. (2020). Проблемні аспекти обліку необоротних та оборотних матеріальних активів в бюджетних установах. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. Вінниця: ВНАУ, 2020. № 3.-С. 193-204.
33. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку у державному секторі 1 (МСБОДС 1) Подання фінансових звітів URL: : http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=80965&cat_id=83024.
34. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку для державного сектору: (IPSAS) URL: www.minfin.gov.ua/ www.ifac.org.
35. МСБОДС 23 «Дохід від необмінних операцій» URL:: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=80967&cat_id=80024.
36. Омельянчук Г. (2023). Облік розрахунків з оплати праці бюджетної установи. Scientific Collection «InterConf», (142), 107-109.
37. Пилипів Н. І., П'ятничук І. Д. (2020). BALANCED SCORECARD: аналітичний інструмент оцінки реалізації стратегії розвитку ОТГ.
38. Пилипів Н. І., Сологуб С. І. (2023). Оцінка реалізації стратегії соціально-економічного розвитку територіальних громад.
39. Писаренко Т. М. (2021). Оцінка нормативно-правового забезпечення обліку основних засобів бюджетної установи. *Облік, аналіз і аудит: виклики інституціональної економіки: тези*.
40. Податковий кодекс України. Кодекс України; Закон, Кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
41. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні. Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV.
42. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Мінфін України; Наказ, Положення від 27.04.2000 № 92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00#Text>
43. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Мінфін України; Наказ, Положення, Стандарт [...] від 07.02.2013 № 73. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>

44. Прохар Н. В. Особливості та дискусійні аспекти фінансової звітності відповідно до Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки.* 2013. Вип. 23. С. 341-345. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2013_23_51.

45. Рекова Н.Ю., Кононенко О. Л. Методологія організації аналізу і контролю фінансової звітності бюджетних установ. *Причорноморські економічні студії.* 2022 . № 33. С. 259-264

46. Розвиток системи матеріального стимулювання сільськогосподарської праці / ред.. Л. Червінська, С. Мала. *Україна: аспекти праці.* 2009. № 3. С. 14-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Uap_2009_3_5.

47. Свідерський Д. Є. Формування показників видів діяльності фінансової звітності за даними бухгалтерського обліку. *Економічні науки. Серія : Облік і фінанси.* 2010. Вип. 7(3). С. 135-146. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecnof_2010_7%283%29_20

48. Свірко С В. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: методологія та організація : моногр. К.: *КНЕУ*, 2006. 244 с.

49. Сисюк С.В. Облік грошових коштів у сільських радах в умовах казначейського виконання місцевих бюджетів. *Вісник Львівської комерційної академії. Львів : Видавництво львівської комерційної академії*, 2011. Вип. 35 С. 115-120.

50. Сисюк С.В. Перспективи вдосконалення організації обліку в Україні: теоретико-прикладні аспекти і міжнародні вимоги. *Бізнес Інформ.* 2016. №9. С. 218-223

51. Сисюк С.В. Прагматика нормативного та організаційно-облікового забезпечення публічних закупівель. *Інноваційна економіка.* 2022 .№ 7-8 (76). С. 123-13

52. Федів Р. Є. Організація аналізу виконання бюджетних програм для системи Держводгоспу. *Наукові записки. Серія «Економіка». Збірник наукових*

праць. Острог : Видавництво «Національний університет «Острозька академія», 2010. Вип. 14. С. 40-48

53. Хорунжак Н.М. Публічні закупівлі: шляхи вирішення організаційних і контрольно-облікових проблем . *Сталий розвиток економіки*. 2016. № 3(32). С. 143-149.

54. Хорунжак Н.М., Сисюк С.В Організація обліку в сільських радах в контексті казначейського обслуговування місцевих бюджетів. *Економіка: проблеми теорії та практики: Зб. наук. праць*. Вип. 6. Т.5. Дніпропетровськ: ДНУ, 2009. С.1033-1038.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Звіт про фінансові результати за 2023 рік

Підприємство КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ІВАНО-ФРАНКІВСЬКВОДОКОТЕХПРОМ"		Дата (рік, місяць, число)		КОДИ	
(найменування)		за СДПР/У		2024	01
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)		р.		ДОКУМЕНТ ПРИБУТОК	
за Рік 2023		р.		Форма № 2 Код за ДКУД 1801003	
I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ					
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року		
1	2	3	4		
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	282 264	265 409		
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-		
премії підписані, валова сума	2011	-	-		
премії, передані у перестраховання	2012	-	-		
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-		
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(262 412)	(225 245)		
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-		
Валовий:					
прибуток	2090	19 852	40 164		
збиток	2095	(-)	(-)		
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-		
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-		
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-		
Інші операційні доходи	2120	5 986	5 932		
у тому числі:	2121	-	-		
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю					
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-		
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-		
Адміністративні витрати	2130	(23 393)	(16 171)		
Витрати на збут	2150	(2 225)	(2 529)		
Інші операційні витрати	2180	(21 495)	(76 205)		
у тому числі:	2181	-	-		
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю					
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-		
Фінансовий результат від операційної діяльності:					
прибуток	2190	-	-		
збиток	2195	(21 275)	(48 809)		
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-		
Інші фінансові доходи	2220	123	57		
Інші доходи	2240	24 633	22 721		
у тому числі:	2241	-	-		
дохід від благодійної допомоги					
Фінансові витрати	2250	(11 195)	(3 223)		
Витрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)		
Інші витрати	2270	(49)	(792)		
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-		

прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(7 763)	(30 046)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від приписної діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(7 763)	(30 046)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (ушкода) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (ушкода) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(7 763)	(30 046)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	87 263	70 171
Витрати на оплату праці	2505	110 913	101 743
Відрахування на соціальні заходи	2510	22 776	21 482
Амортизація	2515	51 347	44 333
Інші операційні витрати	2520	37 227	82 421
Разом	2550	309 526	320 150

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивиденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Світлик
Світлик
Тодорук
Пася Іванівна

Світлик Віталій Сергійович

Тодорук Леся Іванівна

Звіт про фінансові результати за 2022 рік

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство **КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ІВАНО-ФРАНКІВСЬКВОДЕКОТЕХПРОМ"** Дата (рік, місяць, число) **2022 12 31**

Територія **ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА** за ЄДРПОУ **32360813**

Організаційно-правова форма господарювання **Комунальне підприємство** за КАТОТГ **1** UA26040190010045761

Вид економічної діяльності **Збір, очищення та постачання води** за КОПФГ **150**

Середня кількість працівників **2 607** за КВЕД **36.00**

Адреса, телефон **вулиця БОТАНІЧНА, буд. 2, м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК, ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА обл., 76011** 759142

Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "v" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку V
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на **31 грудня 2022** р.

Форма №1 Код за ДКУД **1801001**

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	149	118
первісна вартість	1001	471	471
накопичена амортизація	1002	322	353
Незавершені капітальні інвестиції	1005	36 290	46 725
Основні засоби	1010	330 512	369 947
первісна вартість	1011	700 869	783 842
знос	1012	370 357	413 895
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:			
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відітрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відітрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	366 951	416 790
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	5 853	10 435
виробничі запаси	1101	5 838	10 403
незвершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	15	32
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Депозити перестрахування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	64 407	80 002
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	290	5 082
з бюджетом	1135	-	-
	1136	-	-

1	р.к.к.	звітний періоду	звітний періоду
	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	200 000	200 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	11 586	11 586
Додатковий капітал	1410	233 641	268 957
емісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(213 249)	(243 295)
Неоплачений капітал	1425	(49 827)	(29 666)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	182 151	207 582
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	182 133	221 488
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:	1531	-	-
резерв довгострокових зобов'язань			
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	-	-
резерв незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Призовий фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	182 133	221 488
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	11 054	17 477
розрахунками з бюджетом	1620	8 579	4 627
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	568	584
розрахунками з оплати праці	1630	2 338	2 890
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	8 509	7 541
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	4 003	9 307
Доходи майбутніх періодів	1665	7 751	7 751
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	37 162	44 595
Усього за розділом III	1695	79 964	94 772
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними в продаж, та групами вибуття			
Чиста вартість активів цесарського пенсійного фонду	1700	-	-
Усього	1900	444 248	523 842

Керівник

Головний бухгалтер

ЕП Савенко
Віталій
Сергійович
ЕП Бутра
Наталія
Ярославівна

Савенко Віталій Сергійович

Бутра Наталія Ярославівна

Підприємство **КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО "ІВАНО-
ФРАНКІВСЬКВОДЕКОТЕХПРОМ"**
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

2023	01	01
32360815		

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД **1801003**

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	265 409	223 650
<i>Чисті зароблені страхові премії</i>	<i>2010</i>	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	<i>2011</i>	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	<i>2012</i>	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	<i>2013</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	<i>2014</i>	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(225 245)	(168 855)
<i>Чисті понесені збитки за страховими виплатами</i>	<i>2070</i>	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	40 164	54 795
збиток	2095	(-)	(-)
<i>Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань</i>	<i>2105</i>	-	-
<i>Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів</i>	<i>2110</i>	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	<i>2111</i>	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	<i>2112</i>	-	-
Інші операційні доходи	2120	5 932	14 178
<i>у тому числі:</i>	<i>2121</i>	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2122</i>	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	<i>2123</i>	-	-
Адміністративні витрати	2130	(16 171)	(20 078)
Витрати на збут	2150	(2 529)	(10 105)
Інші операційні витрати	2180	(76 205)	(28 371)
<i>у тому числі:</i>	<i>2181</i>	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	<i>2182</i>	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	10 419
збиток	2195	(48 809)	(-)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(30 046)	29 751

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	70 171	47 472
Витрати на оплату праці	2505	101 743	82 209
Відрахування на соціальні заходи	2510	21 482	17 452
Амортизація	2515	44 333	41 600
Інші операційні витрати	2520	82 421	38 676
Разом	2550	320 150	227 409

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник
 Віталій Сергійович
 Е.П. Бугра
 Наталія Ярославівна
 Прославіна

Савенко Віталій Сергійович

Бугра Наталія Ярославівна

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за **Рік 2022** р.

Форма №3 Код за ДКУД 1801004

Стаття	Код	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	293 801	247 398
Повернення податків і зборів	3005	-	-
у тому числі податку на додану вартість	3006	-	-
Цільового фінансування	3010	6 703	5 879
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	-	-
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	-	-
Надходження від повернення авансів	3020	-	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	57	-
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	-	-
Надходження від операційної оренди	3040	-	-
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	-	-
Надходження від страхових премій	3050	-	-
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	-	-
Інші надходження	3095	1 731	1 591
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(99 093)	(69 423)
Праці	3105	(76 515)	(66 207)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(20 544)	(18 677)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(57 536)	(46 430)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(29 702)	(27 826)
Витрачання на оплату зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(27 834)	(18 604)
Витрачання на оплату авансів	3135	(-)	(-)
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	(-)	(-)
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	(-)	(-)
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	(-)	(-)
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	(-)	(-)
Інші витрачання	3190	(5 360)	(5 398)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	43 244	48 733
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	-